

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.,

II. forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af værelagre m. v.,

III. forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v.,

IV. forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.,

V. forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds og

VI. forslag til lov om ændring af lov om indskud på etableringskonto.

(Afgivet af udvalget den 14. maj 1968).

Udvalget har holdt 8 møder og har herunder haft 2 samråd med finansministeren. Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Butikshandelens Fællesråd,
 Danske Arkitekters Landsforbund,
 De samvirkende danske Landboforeninger,
 De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark,
 Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl,
 Foreningen af Karosserifabrikanter i Danmark,
 Foreningen af rådgivende Ingeniører,
 Foreningen af statsautoriserede Revisorer,
 Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark,
 Landsforeningen „Dansk Frugtavl“,
 Skattekartoteket Informationskontor A/S og
 Syge- og Plejehjemsforeningen ved Diakoner i Danmark.

En del af de skriftlige henvendelser vil med finansministerens bemærkninger blive optrykt i et særligt bilagshæfte.

Der er af udvalget stillet en række spørgsmål til finansministeren. Spørgsmålene vil tillige med ministerens besvarelser blive optrykt i det særlige bilagshæfte.

Ad I. forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Udvalget har drøftet forslaget om at forhøje beløbsgrænsen i afskrivningslovens § 3, stk. 1, fra 800 kr. til 1.200 kr. Under drøftelserne er det gjort gældende, at det kan føre til mindre rimelige resultater, når anskaffelsessummen for sådanne aktiver kan fradrages fuldt ud i den skattepligtige indkomst for anskaffelsesåret, også når der er tale om, at et betydeligt antal „småaktiver“ anskaffes på én gang.

Finansministeren har givet tilsagn om at overveje det rejste spørgsmål, evt. således at ændringsforslag kan stilles til 3. behandling af lovforslaget.

Finansministeren har stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 12-13 og 15-16, der er tiltrådt af udvalget. Derudover er der af udvalget stillet det nedenstående ændringsforslag nr. 10, og af et flertal (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) er stillet ændringsforslagene nr. 8, 9 og 11, der alle er tiltrådt af finansministeren. Om indholdet af de nævnte ændringsforslag henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med henholdsvis de af ministeren, udvalget og flertallet foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) har stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 5 og 7, hvorom henvises til bemærkningerne. Mindretallet indstiller disse ændringsforslag og de af udvalget stillede eller tiltrådte ændringsforslag nr. 10, 12, 13, 15 og 16 til *vedtagelse*.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) har stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 1-4, 6 og 14 og henviser herom til bemærkningerne. Mindretallet indstiller disse ændringsforslag til *vedtagelse* tillige med de af udvalget stillede eller tiltrådte ændringsforslag nr. 10, 12, 13, 15 og 16.

Ad II: forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) har stillet det nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til bemærkningerne. Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den således ændrede affattelse.

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v.,

V. forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds og

VI. forslag til lov om ændring af lov om indskud på etableringskonto.

Udvalget indstiller lovforslagene til *vedtagelse uændret*.

Ad IV. forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer) henviser til sine ændringsforslag til I. forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v. Såfremt disse ændringsforslag vedtages ved lovforslagets 2. behandling, agter mindretallet ved 3. behandling af IV. forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. at stille forslag om de heraf følgende konsekvensændringer.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Aksel Larsen):

1) Nr. 2 affattes således:

„2. I § 1, § 2, stk. 2, 3 og 5, § 4, stk. 1, § 6 A, stk. 2 (2 steder), og stk. 4, 2. punktum, § 9, stk. 1 og 2, § 10, stk. 2, § 13, stk. 2, § 30, stk. 2, § 37, stk. 1 og 2, § 40, stk. 1 og 4, og § 42, stk. 1, ændres „skattefri“ til: „skattemæssige“.“

2) Nr. 3 affattes således:

„3. I § 2, stk. 1, § 6 A, stk. 4, 1. punktum, § 8, stk. 1, og § 12, stk. 1, ændres „skattefri“ til: „skattemæssig“.“

3) Nr. 4 udgår.

4) Nr. 6 udgår.

Af et *mindretal* (Grünbaum, Lis Groes, Ove Hansen, Per Hækkerup, Egon Jensen og Peter Nielsen):

5) I den under nr. 6 foreslåede affattelse af lovens § 6 A ændres i stk. 1, 2, 3 (4 steder) og 5 beløbet „40.000 kr.“ til: „35.000 kr.“.

Af *mindretallet* under nr. 1:

6) Nr. 7 udgår.

Af *mindretallet* under nr. 5:

7) I den under nr. 7 som § 8 foreslåede bestemmelse ændres i stk. 2 og 3 beløbet „40.000 kr.“ til: „35.000 kr.“.

Af et flertal (Haunstrup Clemmensen, Chr. R. Christensen, Hans Kjær, Stetter, Jens Peter Jensen (Sorø amt), Anders Andersen, Niels Andersen, Arthur Jacobsen, Lindegaard Rasmussen og Helge von Rosen), tiltrådt af finansministeren:

8) I den under nr. 8 som § 18, stk. 1, litra a, foreslåede bestemmelse indsættes efter „industri“: „, butikshandel“.

9) I den under nr. 8 som § 18, stk. 1, litra b, foreslåede bestemmelse udgår ordene „driftsbygninger inden for butikshandel“.

Af udvalget, tiltrådt af finansministeren:

10) I den under nr. 8 som § 18, stk. 1, litra b, foreslåede bestemmelse indsættes efter „skoler“: „alderdoms- eller plejehjem, der omfattes af § 7 i lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister“.

Af flertallet under nr. 8, tiltrådt af finansministeren:

11) I den under nr. 8 som § 20, stk. 2, foreslåede bestemmelse ændres „25 pct.“ til: „30 pct.“.

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

12) I den under nr. 8 som § 22, stk. 4, foreslåede bestemmelse tilføjes som nyt punktum:

„Såfremt en bygning, der omfattes af § 18, stk. 1, litra a) eller b), på den foran nævnte måde knytter sig til en bygning, for hvilken afskrivningssatserne forhøjes i medfør af stk. 2 eller stk. 3, 3. punktum, gælder de forhøjede satser også for den tilknyttede bygning.“

13) I nr. 8 indsættes som ny paragraf efter den som § 29 C foreslåede bestemmelse:

„§ 29 D. Finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan tillade, at afskrivningsreglerne i afsnit I anvendes på dok- og beddingsanlæg, der er beregnet til bygning og reparation af skibe, samt på de til selve dokken eller beddingen hørende bygninger, installationer o. lign. Tilladelsen kan dog kun gives, når der i et indkomstår anskaffes aktiver som nævnt i 1. punktum til en samlet anskaffelsessum af mindst 200.000

kr. Tilladelsen skal betinges af, at salgs-avancer m. v. på de pågældende aktiver også behandles efter reglerne i afsnit I.

Stk. 2. Aktiver, som omfattes af den tilladelse, der er nævnt i stk. 1, skal afskrives under ét på en særskilt afskrivningssaldo uafhængigt af afskrivningerne på virksomhedens maskiner, inventar og lignende driftsmidler.

Stk. 3. Ansøgning om den tilladelse, der er nævnt i stk. 1, skal indgives senest samtidig med udløbet af fristen for indgivelsen af selvangivelse for det indkomstår, hvori de pågældende aktiver anskaffes.“

Til § 2.

Af mindretallet under nr. 1:

14) Stk. 2 udgår.

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

15) I stk. 3 indsættes efter 1. punktum: „I det omfang, den skattepligtige herved afskæres fra at anvende de afskrivnings- satser, der er nævnt i 1. punktum, kan han i stedet anvende de satser, der er nævnt henholdsvis i § 22, stk. 1, 2. punktum, § 22, stk. 3, 2. punktum, og § 23, stk. 1, 2. punktum.“.

16) Efter stk. 6 indsættes som nyt stykke: „Stk. 7. § 29 D, som affattet ved § 1, nr. 8, finder anvendelse på dokanlæg m. v., der anskaffes den 15. marts 1968 eller senere.“.

Bemærkninger.

Til nr. 1 og 2.

Ændringsforslagene er konsekvenser af ændringsforslag nr. 3, 4 og 6.

Til nr. 3, 4 og 6.

Ændringsforslagene går ud på at bibeholde den gældende afskrivningslovs regler om førsteårsafskrivning. Endvidere bibeholdes den gældende regel, hvorefter der for visse automobiler ikke kan foretages skattemæssig afskrivning på den del af anskaffelsessummen, der overstiger 35.000 kr.

Til nr. 5.

Ændringsforslaget går ud på at fastholde den gældende regel, hvorefter der for visse

i bestemmelsen nærmere omhandlede automobiler ikke kan foretages skattemæssig afskrivning på den del af anskaffelsessummen, der overstiger 35.000 kr.

Til nr. 7.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 5.

Til nr. 8 og 9.

Det er anset for rimeligt, at butiksbbygninger kan afskrives efter de samme afskrivningssatser som driftsbygninger inden for landbrug, industri og håndværk m. v. Efter ændringsforslaget overføres butiksbbygninger derfor til den foreslåede § 18, stk. 1, litra a.

Til nr. 10.

Efter hvad der er oplyst over for udvalget i en henvendelse fra Syge- og Plejehjemsforeningen v/ Diakoner i Danmark, er det anset for rimeligt, at plejehjemsbygninger medtages blandt de bygninger, hvorpå der kan foretages skattemæssig afskrivning i medfør af den foreslåede § 18, stk. 1, litra b, jfr. § 22, stk. 3.

Efter ændringsforslaget skal det gælde for alderdoms- eller plejehjem, der omfattes af § 7 i lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. Det er oplyst, at denne bestemmelse i det fremsatte forslag til ny omsorgslov kan ventes affattet således:

„§ 7. En kommunalbestyrelse, der medvirker ved indlæggelse på et privat alderdomshjem eller plejehjem af personer, der modtager invalidepension, folkepension eller pension efter lov om pension og hjælp til enker m. fl., skal indgå overenskomst med hjemmet om modtagelse af pensionister, såfremt mindst 8 af de personer, der er indlagt på hjemmet, er pensionister. Ved overenskomsten skal det også fastsættes, hvorledes pensionister, der ved overenskomstens ikrafttræden er optaget på hjemmet, skal være stillet. Såfremt mindst 10 pensionister er indlagt på et hjem, skal dette være en selvejende institution.“

Efter det nævnte lovforslags § 9 skal de pågældende alderdoms- eller plejehjem være under regelmæssigt tilsyn af et tilsynsråd, som i de storkøbenhavnske kommuner og købstadkommunerne udpeges af kommu-

nalbestyrelsen. For de øvrige kommuner udpeger amtsrådet ét eller flere tilsynsråd.

Til nr. 11.

I sammenhæng med ændringerne under nr. 8 og 9 foreslås det at forhøje procentgrænsen i den foreslåede § 20, stk. 2, således at en bygning kun bliver afskrivningsberettiget, såfremt den del, der anvendes til et afskrivningsberettigende formål, enten udgør mindst 30 pct. af det samlede etageareal eller udgør mindst 300 kvadratmeter. Efter lovforslaget er procentgrænsen 25 pct.

Til nr. 12.

Ifølge lovforslaget skal de højere afskrivningssatser for bygninger, der omfattes af den foreslåede § 18, stk. 1, litra a, anvendes på bygninger, der normalt falder ind under litra b, når en sådan bygning med hensyn til anvendelse og beliggenhed knytter sig til en af de i litra a nævnte bygninger.

Når en bygning, der normalt ikke er afskrivningsberettiget, knytter sig til en bygning, der omfattes af § 18, stk. 1, litra a eller b, kan den tilknyttede bygning ifølge lovforslaget afskrives efter afskrivningssatserne for „hovedbygningen“.

Uden for de nævnte tilfælde giver lovforslaget ikke mulighed for, at en „tilknyttet“ bygning kan afskrives efter de samme satser som den bygning, hvortil den knytter sig. Er afskrivningssatserne for „hovedbygningen“ således forhøjet i medfør af § 22, stk. 2, eller § 22, stk. 3, 3. punktum, kan der ifølge lovforslaget ikke ske en tilsvarende forhøjelse af afskrivningssatserne for den tilknyttede bygning, hvis begge bygningerne falder ind under § 18, stk. 1, litra a, eller hvis de begge omfattes af bestemmelsens litra b.

Da dette synes mindre rimeligt, foreslås det, at de forhøjede afskrivningssatser for „hovedbygningen“ også skal gælde for den tilknyttede bygning i disse tilfælde.

Til nr. 13.

Ændringsforslaget har til formål at imødekomme en henstilling fra handelsministeriets kontaktudvalg vedrørende skibsværftsindustrien. I en rapport, som kontaktudvalget afgav den 11. september 1967, hedder det om skibsværfternes skattemæssige afskrivninger: „Hvad angår de gældende reg-

ler for afskrivning på værfternes bygninger, anlæg og maskiner, sondres der ligesom for andre erhverv imellem på den ene side afskrivninger på bygninger og anlæg og på den anden side maskiner m. v., således at der for maskiner tillades hurtigere afskrivning end for bygninger og anlæg. Således som den tekniske udvikling har været på skibsbygningsområdet med den voldsomme vækst i nybygningernes størrelse, er der imidlertid sket en forældelse af værfternes faste anlæg (beddinger, dokker med tilhørende bygninger), som ikke har været mindre hurtig end udskiftningsbehovet for maskiner m. v.

For ikke at vanskeliggøre modernisering af de danske værfter, som vil være en vigtig forudsætning for opretholdelse af dansk værftsindustri, henstiller kontaktudvalget, at en ændring af de gældende afskrivningsregler tages under overvejelse med henblik på at tillade hurtigere skattemæssige afskrivninger på værfternes byggebeddinger og dokker og tilhørende bygninger og anlæg.

Efter at der — bl. a. fra værfternes og deres medarbejderes side — er iværksat en række af kontaktudvalget foreslåede foranstaltninger, foreslås det derfor, at dok- og beddingsanlæg, der er beregnet til bygning og reparation af skibe, skal kunne tillades afskrevet skattemæssigt efter reglerne i afskrivningslovens afsnit I om maskiner, inventar og lignende driftsmidler, selv om de normalt ville henhøre under reglerne om bygninger i lovens afsnit IV. Anlæggene vil herefter kunne afskrives efter saldoafskrivningsmetoden, således at der i anskaffelsesåret kan afskrives indtil 30 pct. af anskaffelsessummen (med fradrag af eventuelle forskudsafskrivninger). Er anskaffelsen sket i sidste halvdel af indkomståret, kan førsteårsafskrivningen dog højst udgøre 15 pct. ifølge afskrivningslovens § 2 som affattet i lovforslagets § 1, nr. 4. I de følgende år vil der kunne afskrives indtil 30 pct. af saldoværdien.

Tilladelsen til afskrivning efter afsnit I skal efter ændringsforslaget også omfatte de til selve dokken eller beddingen hørende bygningen, installationer o. lign. Det er forudsat, at der ved bestemmelsens anvendelse vil blive foretaget en skønsmæssig afgrænsning af disse tilhørende bygninger m. v., således at man medtager bygninger osv., der

efter deres indretning og beliggenhed er knyttet umiddelbart til dokken eller beddingen på en sådan måde, at de må antages at være udsat for den samme risiko for teknisk-økonomisk værdiforringelse som denne. Det vil antagelig i de fleste tilfælde bl. a. gælde bygninger til fremstilling og udrustning af skibe (f. eks. haller til forbehandling af stål, skibsbygger- og svejsearbejde samt monteringsarbejde) samt de i forbindelse hermed anlagte veje, pladser, transportbaner med tilhørende sporanlæg samt udgravninger. Derimod er det ikke tanken, at bygninger osv., der har en mere indirekte betydning for dokken eller beddingen, skal medtages; det kan f. eks. dreje sig om kontor- eller administrationsbygninger.

Ifølge afskrivningslovens § 2, stk. 6, vil udgifter til forbedring af anlæg m. v., der tillades afskrevet efter afsnit I, ligeledes skulle afskrives efter reglerne i dette afsnit.

Efter ændringsforslaget skal tilladelse til at afskrive efter afsnit I kun kunne gives, når der i et indkomstår anskaffes aktiver af den foran omtalte art til en samlet anskaffelsessum af mindst 200.000 kr. Det skyldes dels, at en vis begrænsning af ordningen må anses for hensigtsmæssig af hensyn til ordningens administration, dels at de af kontaktudvalget omtalte hensyn formentlig har mindre vægt, når det drejer sig om mindre anskaffelser.

Tilladelsen skal efter forslaget betinges af, at salgsvancer m. v. på de pågældende aktiver behandles efter reglerne i afskrivningslovens afsnit I. Det betyder, at avancebeskatningen ikke — som for bygninger — begrænses til den del af avancen, som svarer til de foretagne afskrivninger. Det er bl. a. af denne grund, at ordningen er udformet som en bevillingsregel, idet en obligatorisk ordning i en del tilfælde kunne komme i modstrid med et ønske hos virksomheden om, at avancebeskatningen skulle ske efter reglerne for bygninger.

Af praktiske grunde foreslås det, at afskrivningen på de pågældende aktiver skal ske på en særskilt afskrivningssaldo.

Til nr. 14.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 4 og 6.

Til nr. 15.

Efter lovforslagets § 2, stk. 3, kan de højere begyndelsesafskrivninger, som skal gælde i de første 10 år efter anskaffelsen af en bygning, ikke anvendes, når den skattepligtige har anskaffet bygningen før den 15. marts 1968. Som bestemmelsen er affattet, kunne man, når den sammenholdes med de foreslåede §§ 22 og 23, få den opfattelse, at ejeren i disse tilfælde vel kan anvende de lavere afskrivningssatser, men at han må vente hermed, hvis der endnu ikke er gået 10 år, regnet fra hans anskaffelse af bygningen. Noget sådant har dog ikke været tilsigtet, og ændringsforslaget har til formål at tydeliggøre dette.

Til nr. 16.

Efter ændringsforslaget skal den ordning, hvorom der stilles forslag i ændringsforslag nr. 13, gælde for dokanlæg m. v., der anskaffes den 15. marts 1968 eller senere. Det skyldes dels, at det ville medføre praktiske vanskeligheder at overføre de eksisterende anlæg til afskrivning efter afskrivningslovens afsnit I, dels at ordningens betydning i første række angår nye investeringer.

II. forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Grünbaum, Lis Groes, Ove Hansen, Per Hækkerup, Egon Jensen, Peter Nielsen og Aksel Larsen):

Nr. 1-3 udgår, og i stedet indsættes:

„I § 1 indsættes som nyt stk. 6:

„*Stk. 6.* Finansministeren kan for produktionsvirksomheder, for hvilke det af teknisk-økonomiske grunde er nødvendigt at arbejde med et lager, der er særlig stort i forhold til virksomhedens årlige forædlingsværdi, fastsætte en højere procent end gældende efter stk. 4, dog ikke på over 28 pct.“

Bemærkninger.

Forslagsstillerne har fundet det rimeligt og hensigtsmæssigt, at der gives finansministeren bemyndigelse til for produktionsvirksomheder, der af teknisk-økonomiske grunde må arbejde med et lager, der er særlig stort i forhold til virksomhedens årlige forædlingsværdi, at fastsætte en nedskrivningsprocent, der er højere, end det er fastsat i lovens § 1, stk. 4. Ændringsforslaget går i øvrigt ud på, at reglerne i den gældende lov opretholdes uændret.

Haustrup Clemmensen.

Chr. R. Christensen.

Hans Kjær.

Stetter,
formand.

Jens Peter Jensen (Sorø amt),
næstformand.

Anders Andersen.

Niels Andersen.

Arthur Jacobsen.

Lindgaard Rasmussen.

Helge von Rosen.

Grünbaum.

Lis Groes.

Ove Hansen.

Per Hækkerup.

Egon Jensen.

Peter Nielsen.

Aksel Larsen.

Bilagsfortegnelse.

Bilag	1. Udvalgets spørgsmål til finansministeren og ministerens svar	481
—	2. Skrivelse af 9. maj 1968 fra finansministeriet angående de foreslåede bestemmelser i afskrivningslovens § 18, stk. 1, c.	517
—	3. Skrivelse af 22. april 1968 fra Butikshandelens Fællesråd	521
—	4. Bemærkninger til bilag 3	523
—	5. Skrivelse af 26. april 1968 fra Butikshandelens Fællesråd	525
—	6. Bemærkninger til bilag 5	531
—	7. Skrivelse af 8. maj 1968 fra Danske Arkitekters Landsforbund	535
—	8. Skrivelse af 24. april 1968 fra De samvirkende danske Landboforeninger	537
—	9. Bemærkninger til bilag 8	541
—	10. Skrivelse af 7. maj 1968 fra De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark	547
—	11. Skrivelse af 2. april 1968 fra Erhvervsrådet for Gartnere og Frugtavl	551
—	12. Bemærkninger til bilag 11	555
—	13. Skrivelse af 30. april 1968 fra Foreningen af rådgivende ingeniører	559
—	14. Bemærkninger til bilag 13	563
—	15. Skrivelse af 19. og 20. marts 1968 fra Sammenslutningen af Karetmagere og Karosserifabriker i Danmark og Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark	565
—	16. Bemærkninger til bilag 15	569
—	17. Skrivelse af 22. april 1968 fra Syge- og Plejehjemforeningen v/ diakoner i Danmark	571
—	18. Bemærkninger til bilag 17	573

Bilag 1.

Udvalgets spørgsmål til finansministeren og ministerens besvarelser.

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Spørgsmål 1:

Howdan er forholdet mellem omkostningerne ved administrationen af den i lovens § 6 A omhandlede ordning og provenuet af ordningen?

Svar:

Kontrollen med, at reglerne i afskrivningslovens § 6 A overholdes, varetages af de skattelignende myndigheder som et led i de opgaver, der i øvrigt påhviler dem i forbindelse med skatteligningen. Det er derfor ikke muligt at udtale sig om, hvor stor en del af den samlede administrative indsats hos ligningsmyndighederne der kan henføres til denne del af ligningsarbejdet.

Det er heller ikke muligt at udtale sig om, hvilken indfyldelse reglerne i § 6 A har på skatteprovenuet. Det skyldes for det første, at antallet af skatteydere, der omfattes af reglen, er ukendt, jfr. herom besvarelsen af spørgsmål 2. For det andet kan der ikke vides noget om, i hvilket omfang reglerne i § 6 A har påvirket skatteydernes dispositioner med hensyn til anskaffelse af automobiler.

Det bemærkes, at gennemførelsen af § 6 A var begrundet med andre hensyn end de provenumæssige. Ved 1. behandling af forslaget til § 6 A udtalte daværende finansminister Poul Hansen således, at forslaget ikke havde til formål at skaffe et større skatteprovenu — det ville utvivlsomt blive beskedent — men at bremse lidt på det incitament, der kan være til investeringer i automobiler (Folketingsstidende 1964-65, sp. 3249).

Spørgsmål 2:

På hvor mange skatteydere finder lovens § 6 A anvendelse?

Svar:

Afskrivningslovens § 6 A omfatter automobiler, hvis anskaffelsessum overstiger 35.000 kr., og som er indregistreret:

- til privat personbefordring,
- til udlejning uden fører,
- som hyrevogne (droscher, lillebiler),
- som skolevogne,
- som last- eller varemotorkøretøjer, der er berigtiget med halv omsætningsafgift.

Det er dog en forudsætning, at de nævnte automobiler af ejeren udelukkende benyttes erhvervsmæssigt. Hvis ejeren bruger de nævnte automobiler både til erhvervsmæssige og til private formål, skal afskrivning og opgørelse af fortjeneste eller tab ved afståelse ske efter reglerne i afskrivningslovens afsnit II, der vedrører de såkaldte „blandede driftsmidler“. For blandede driftsmidler, der koster over 35.000 kr., begrænser lovens afsnit II afskrivningsretten efter regler, der i princippet svarer til bestemmelserne i § 6 A om automobiler, som ejeren udelukkende benytter erhvervsmæssigt.

Selv om det kan oplyses, hvor mange automobiler der indregistreres på en af de måder, der er nævnt i § 6 A, findes der ingen opgørelse over, hvor mange af de nyindregistrerede automobiler der af ejeren udelukkende benyttes erhvervsmæssigt, hvor mange ejeren benytter såvel til erhvervsmæssige som private formål, og hvor mange ejeren udelukkende benytter privat.

Det er derfor ikke muligt at besvare det stillede spørgsmål.

Til orientering kan det oplyses, at det samlede antal nyindregistreringer af almindelige personautomobiler (bortset fra rute- og turistbiler, der ikke omfattes af § 6 A) udgjorde:

94.705 i 1962.

74.218 i 1963.

97.058 i 1964.

Antallet af hyrevogne, der er afgiftsberigtiget med nedsat afgift, udgjorde:

1.983 i 1962.
2.316 i 1963.
ca. 2.500 i 1964.

Endelig kan det oplyses, at antallet af nyindregistrerede last- og vareautomobiler med gul-sortede nummerplader i årene 1962-1964 androg ca. 10.000 årlig.

Spørgsmål 3:

Hvad er begrundelsen for forhøjelsen af beløbet 35.000 kr. til 40.000 kr. i lovens § 6 A?

Svar:

Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget har det været formålet med den foreslåede forhøjelse af beløbsgrænsen at tilpasse reglerne bedre til prisniveauet for automobiler, der tjener rimelige erhvervs-mæssige formål.

Ved udformningen af reglerne har man bl. a. været opmærksom på de prisstigninger, som afgiftsforhøjelser har medført, siden forslaget til § 6 A blev fremsat i februar 1965.

Fra 1. april 1965 blev registreringsafgiften forhøjet med 12 pct. og fra 27. maj 1967 med 8 pct. Endvidere blev den dagældende engrosoms fra 1. april 1965 forhøjet fra 9 pct. til 12½ pct., hvilket også (ad indirekte vej) førte til en yderligere forhøjelse af registreringsafgiften. Efter disse afgiftsforhøjelser er detailprisen for et automobil, der før 1. april 1965 kostede 35.000 kr., steget med ca. 4.100 kr.

De nævnte afgiftsforhøjelser blev på et forholdsvist sent tidspunkt under behandlingen af forslaget til § 6 A. fremdraget af Sammenslutningen af Automobilfabrikanter & Importører, jfr. vedlagte fotokopi af punkt 1 i sammenslutningens henvendelse af 31. maj 1965 til vedkommende folketingsudvalg*). I henvendelsen anførte sammenslutningen, at beløbsgrænsen burde forhøjes til 40.000 kr., såfremt en række automobiler, som ved lovforslagets fremsættelse faldt uden for § 6 A, fortsat skulle undtages. Henvendelsen blev omtalt under 2. behandling af lovforslaget, jfr. Folketingstidende

1964-65, spalte 5951 og spalte 5959, uden at 35.000 kr.-grænsen dog blev ændret.

Efter en analyse, som Monopoltilsynet har foretaget af merværdiafgiftens prisvirkninger (Statens Trykningskontor 1967), synes overgangen fra engrosoms til merværdiafgift i juli 1967 ikke at have medført større prisudsving på automobiler.

Derimod har den fra 1. april 1968 gennemførte forhøjelse af merværdiafgiften fra 10 pct. til 12½ pct. medført prisstigninger på automobiler. Det skal herved bemærkes, at merværdiafgift af de automobiler, der er nævnt i afskrivningslovens § 6 A, stk. 1, litra a, c, d og e, ikke kan forlanges godtgjort som indgående afgift, jfr. merværdiafgiftslovens § 16, litra f. For disse automobiler medfører reglen i afskrivningslovens § 30 A derfor, at afgiftsbeløbet skal medregnes ved afgørelsen af, om automobilets anskaffelsessum ligger over eller under 35.000 kr.-grænsen i § 6 A. For et automobil, der før 1. april 1968 kostede 35.000 kr., har forhøjelsen af merværdiafgiften medført en prisforhøjelse på ca. 1.000 kr.

Endelig skal det nævnes, at devalueringen i november 1967 medførte prisstigninger på de fleste gængse mærker af personautomobiler, ikke mindst på dem, der hidrører fra fællesmarkedslandene. Disse prisstigninger har også medført stigninger i registreringsafgifterne.

Spørgsmål 4:

Hvad er den saglige motivering for opdelingen mellem lokaliteterne i henholdsvis § 18, stk. 1, a), og § 18, stk. 1, b)?

Svar:

Det er i overensstemmelse med indstillingen fra afskrivningsudvalgets flertal, at de afskrivningsberettigede bygninger foreslås opdelt i 2 hovedgrupper med hver sit sæt afskrivningsprocenter. Udvalgsflertallet har ment, at der — også når forholdet bedømmes ud fra kriteriet teknisk-økonomisk forældelse — er en væsentlig forskel i „levetiden“ for på den ene side landbrugets driftsbygninger samt bygninger, der anvendes til industrielle formål eller formål, som kan sidestilles dermed, og på den anden side butikbygninger og lign. (udvalgsbetænkningen side 19).

*) Ikke optrykt her.

Med udgangspunkt i det anførte er til hovedgruppe 1 (§ 18, stk. 1, litra a) for det første henført driftsbygninger inden for landbrug, fjerkræavl, skovbrug, fiskeri, industri og håndværk.

For det andet er til denne gruppe henført en række bygninger, på hvilke der efter de gældende regler kan foretages almindelige afskrivninger over en forventet levealder på 50 år og derunder. Det skyldes, at den afskrivningssats på 2 pct., der skal gælde, når de første 10 år efter anskaffelsen er udløbet, svarer til den sats for almindelige afskrivninger, der hidtil har været gældende for bygninger med en levealder på 50 år. (Hvor den fysiske levealder er under 50 år, vil afskrivningssatserne kunne forhøjes i medfør af den foreslåede § 22, stk. 2).

For det tredje er lagerbygninger, der benyttes i forbindelse med de ovennævnte virksomheder, samt engroshandelens lagerbygninger henført til § 18, stk. 1, litra a.

Gruppe 2 (§ 18, stk. 1, litra b) omfatter butikbygninger samt en række bygninger, som efter gældende praksis ansættes til en antagelig levealder på 100 år eller til en levealder på over 50, men under 100 år. Den afskrivningssats på 1 pct., som skal gælde for bygninger i gruppe 2, når de første 10 år efter anskaffelsen er udløbet, svarer til den gældende sats for almindelig afskrivning på bygninger med en levealder på 100 år. (Er den fysiske levealder under 100 år, vil afskrivningssatserne kunne forhøjes i medfør af den foreslåede § 22, stk. 3, 3. pkt.).

Nedenstående oversigt viser bygningerne i § 18, stk. 1, litra b, med angivelse af den levealder, hvortil de normalt ansættes efter de gældende regler:

	Ingen afskrivning efter gældende lov	
Butiksbygninger		
Biografer	100 år	
Téatre	100 -	
Forlystelsesetablissementer	100 -	
Forsamlingsbygninger	100	el. derover
Selskabslokaler	100	
Hoteller	100	
Restauranter	100	
Skoler	80	anerkendt i visse tilfælde
Garager	100	
Laboratorier	100	

Spørgsmål 5:

Har man gjort sig overvejelser med hensyn til de økonomiske virkninger for fremtidigt hotelbyggeri, som placeringen af hoteller under § 18, stk. 1, b), kan få?

Svar:

Som anført i besvarelsen af spørgsmål 4 er bygningernes placering i de 2 afskrivningsgrupper foretaget ud fra et skøn over den „levealder“, de normalt kan antages at have, når såvel den fysiske forældelse som risikoen for værdiforringelse på grund af teknisk-økonomisk forældelse tages i betragtning. Det er hermed tilsigtet at give skatteydere, der erhverver eller opfører bygninger af de forskellige arter, som lovforslaget omfatter, mulighed for at afskrive bygningerne i en takt, der står i rimeligt forhold til den økonomiske forringelse, de pågældende bygninger er udsat for. Ved udformningen af dette afskrivningssystem er det forudsat, at det må bero på de erhvervsdrivendes egen vurdering, i hvilket omfang de ud fra almindelige forretningsmæssige synspunkter anser det for hensigtsmæssigt at investere i de forskellige arter af bygninger. Det har derfor været tanken, at afskrivningssystemet så vidt muligt skulle være neutralt i den forstand, at de skattemæssige afskrivninger, der tillades ud fra de ovennævnte synspunkter, hverken skulle „præmiere“ eller vanskeliggøre de enkelte arter af bygningsinvesteringer.

Det bemærkes, at hotelbygninger hidtil normalt er ansat til en levealder på 100 år. Det ville føre til praktiske afgrænsningsproblemer, såfremt hotelbygninger blev henført til en anden afskrivningsgruppe end de i § 18, stk. 1, litra b, nævnte selskabslokaler og restauranter, der ligesom hotelbygningerne normalt ansættes til en levealder på 100 år efter de gældende regler.

Opmærksomheden henledes på, at der ifølge den foreslåede § 23 skal gælde højere afskrivningssatser for særlige installationer i bygninger, hvilket formentlig ikke mindst kan få betydning for hotelbygninger.

Spørgsmål 6:

Er det muligt at finde frem til regler, der sikrer, at afskrivningerne kommer butiksindehaverne til gode?

Svar:

Ifølge lovforslaget tilkommer afskrivningsretten bygningens ejer, idet det er ejeren, der har afholdt den anskaffelsesudgift, hvorpå afskrivning kan foretages. Når ejeren selv driver butik i en bygnings butiklokaler, er det derfor klart, at afskrivningerne kommer butiksindehaveren til gode. Det stiller sig mindre klart, når ejeren lejer butiklokalerne ud.

I afskrivningsudvalgets betænkning om afskrivninger på bygninger er det anført (side 10, punkt 3°), at det er et spørgsmål, om ejerens afskrivningsret i nævneværdigt omfang vil medføre, at lejerne opnår en afledet fordel i form af en lavere husleje.

Butikshandelens repræsentant i udvalget har bl. a. givet udtryk for, at der i hvert fald kan blive tale om en sådan afledet fordel for lejerne, når den 8 års periode, der er fastsat i lov om midlertidig regulering af boligforholdene, er udløbet. Butikshandelens repræsentant mener også, at der allerede nu kan blive tale om en afledet fordel for lejerne i mange tilfælde. Det drejer sig om tilfælde, hvor der kan opstå en forhandlings-situation mellem ejer og lejer, fordi ejeren ikke uden videre kan gennemføre de leje-forhøjelser, der er fastsat ved lejevurderingen.

I betænkningen side 11, punkt y, er det omtalt, at det ikke mindst er i bygninger med blandet anvendelse til butikker og beboelse, at butikslokalerne ofte er lejet ud. Arbejderbevægelsens Erhvervsråds repræsentant i udvalget har i betænkningen side 12 gjort en særskilt bemærkning om dette forhold.

Det ligger i afskrivningernes natur, at det er den, der afholder den pågældende udgift, der kan foretage afskrivningen — i de omhandlede tilfælde altså bygningens ejer. Det kan derfor ikke anses for muligt at lade afskrivningsretten komme lejerne til gode i form af et skattemæssigt fradrag.

Som omtalt foran kan det tænkes, at lejen for udlejede butiklokaler i et vist omfang kan blive påvirket i nedadgående retning af den fordel, afskrivningsretten vil give bygningernes ejere.

En ordning, der skulle *tilsikre* lejerne en huslejebesparelse, der står i forhold til afskrivningsrettens betydning for ejeren, måtte i givet fald have karakter af en husleje-

regulering. Det må dog antages, at det ville støde på for store praktiske vanskeligheder at søge en sådan ordning gennemført. Det skyldes bl. a., at det beror på en række forskelligartede forhold, hvor stor økonomisk fordel ejeren i det enkelte tilfælde opnår som følge af afskrivningsretten.

Spørgsmål 7:

Har besvarelsen af spørgsmål 6 været drøftet med boligministeren? Såfremt dette ikke er tilfældet, ønskes spørgsmålet forelagt for boligministeren.

Svar:

Boligministeren har den 30. april 1968 fremsendt en sålydende udtalelse:

„Som anført i finansministerens besvarelse af spørgsmål 6 kan man kun tilvejebringe regler, der sikrer, at afskrivningerne kommer butiksindehavere til gode ved en huslejeregulering.

I de områder af landet, hvor lejelovgivningens huslejereguleringsbestemmelser er ophævet, måtte der i givet fald således indføres en form for lejeregulering, for at afskrivningerne skulle komme lejerne til gode.

Hvor huslejereguleringen gælder, er der med henblik på at tilvejebringe normaliserede forhold på lejemarkedet gennemført en lov om lejevurdering af 8. juni 1966, hvorved bl. a. de fleste udlejede lokaler i større byer har fået ansat den rimelige, reelle lejeværdi. Ved lov nr. 24 af 14. februar 1967 om midlertidig regulering af boligforholdene hjemles der udlejerens ret til over en 8 års periode at udligne forskellen mellem lejen og lejeværdien.

Gennemførelsen af særlige regler, der sikrer lejerne ret til lejenedsættelse som følge af indførelse af afskrivningsregler, vil bevirke en forsinkelse af den ved lejelovgivningen tilsligtede normaliseringsproces. I nybyggeriet i disse områder af landet fastsættes lejen af huslejenævnene efter en bedømmelse af, om den aftalte leje er rimelig i forhold til det lejedes brugsværdi. Det vil volde vanskeligheder at indpasse ejerens afskrivningsfordel heri, navnlig fordi huslejefastsættelsen ikke i øvrigt sker under hensyntagen til ejerens personlige forhold.

Rent faktisk må det antages, at afskrivningsregler, der gør det billigere for en ud-

lejer at drive en erhvervsjendom, på længere sigt vil komme lejerne til gode ved en lavere lejeansættelse under mere normaliserede forhold mellem udbud og efterspørgsel."

Spørgsmål 8:

Findes der i lovgivning eller praksis tilfælde på, at afskrivningsretten er overført til andre end ejeren af det afskrivningsberettigede aktiv?

Svar:

Som omtalt i besvarelsen af spørgsmål 6 tilkommer afskrivningsretten den, der afholder den pågældende udgift. Det vil i reglen dreje sig om ejeren af det pågældende aktiv; men undtagelser herfra forekommer dog.

I afskrivningsudvalgets betænkning om bygningsafskrivninger er det således omtalt (side 10, afsnit e, punkt 1°), at en skattepligtig, der driver butik i lejede lokaler, kan afskrive udgifter, som han måtte afholde til forbedring af butikkens facade og lign. Disse afskrivninger sker ikke på grundlag af afskrivningslovens kriterier. Afskrivningen kan foretages over et tidsrum, der afhænger af lejeperioden. I betænkningen side 11, punkt 5°, er det anført, at der ikke i udvalget er stillet forslag om ændringer i den omtalte praksis.

Det bemærkes, at der hverken i dette eller andre tilfælde er tale om, at afskrivningsretten er „overført“ fra ejeren til lejer i den forstand, at lejeren har fået en afskrivningsret, som efter almindelige regler ville tilkomme ejeren. Herom er der ikke tale, allerede fordi en afskrivningsret for ejeren måtte forudsætte, at det var ham, der havde afholdt den udgift, hvorpå der afskrives. I øvrigt kan ejere af butiksbygninger ikke afskrive på disse efter den gældende lov.

Spørgsmål 9:

Vil ministeren overveje at ændre de foreslåede regler i § 18, stk. 1, a-b, således at plejehjem nævnes i opregningen af afskrivningsberettigede bygninger?

Svar:

Såfremt en afskrivningsret for plejehjemsbygninger skal lovfæstes, må det formentlig forudsætte, at det anses for tilstrækkelig

godtgjort, at i hvert fald et overvejende flertal af plejehjemsbygningerne kan side-stilles med de bygninger, der er nævnt i § 18, stk. 1, litra b.

Det kan formentlig være et spørgsmål, om det er fuldt forsvarligt at antage noget sådant på det foreliggende grundlag, eller om det ikke vil være rigtigt at overlade afgørelsen til landsskatteretten eller ligningsrådet som nævnt i bilag 18. De enkelte plejehjem kan formentlig være af ret forskellig karakter, afhængigt af om de f. eks. er indrettet i en ældre villaejendom eller under andre former.

Spørgsmål 10:

Fortaber en nyetableret inden for f. eks. landbrug, gartneri og frugtavl retten til at anvende 6 pct. afskrivning, jfr. den foreslåede § 22, såfremt vedkommende på grund af sine indkomstforhold ikke er i stand til at udnytte afskrivningsmuligheden fuldt ud i de første 10 år?

Svar:

Efter lovforslaget er der ikke noget til hinder for, at skatteyderen inden for de første 10 år efter anskaffelsen anvender 6 pct.-afskrivningen, selv om den skattepligtige indkomst udviser underskud eller kommer til at udvise underskud efter afskrivningens foretagelse. Et sådant underskud kan efter de nærmere regler i ligningslovens § 15 fradrages i den skattepligtige indkomst for de nærmest efterfølgende 2 skatteår.

Lovforslagets overgrænser for et enkelt års afskrivning kan ikke overskrides, selv om skatteyderen i et eller flere år helt eller delvis har undladt at anvende afskrivningsmulighederne. I bilag 12 er dette belyst i et eksempel i forbindelse med henvendelsen fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl. Det fremgår af eksemplet, at den periode, hvori lovforslagets højere begyndelsesafskrivninger kan foretages, ikke kan udstrækkes ud over de første 10 år efter anskaffelsen, selv om skatteyderen undlader at anvende begyndelsesafskrivningen i en del af disse 10 år.

Spørgsmål 11:

Kan der gives en forklaring på den tilsyneladende uoverensstemmelse mellem den i bilag 12 under II indeholdte oplysning om,

at vedligeholdelsesudgifter kan fradrages i henhold til statsskatteloven, og anvisningen fra ligningsdirektoratet om aktivering efter nærmere skala af nettoudgiften — bortset fra kun skatter og renter?

Svar:

Forklaringen må søges i, at udgifter, der afholdes i de første driftsår, af landsskatte- retten er anset for etableringsudgifter i et omfang, der svarer til gradueringen i ligningsdirektoratets anvisning. Når skatter og renter er undtaget fra gradueringen, skyldes det, at statsskattelovens § 6, litra e, og ligningslovens § 14, stk. 1, hjemler en ubetinget fradragsret for henholdsvis renter og ejendomsskatter.

Spørgsmål 12:

Er der ikke i den i bilag 12 nævnte anvisning om, at frugt på træerne ved erhvervelsen ikke kan fradrages, en uoverensstemmelse i forhold til praksis for behandlingen af „høst på roden“ i landbrug (valgfrihed med krav om konsekvens i følgende år og ved afhændelse)?

Svar:

Der henvises til den i underbilaget indeholdte udtalelse fra statens ligningsdirektorat.

Spørgsmål 13:

Ville det ikke være konsekvent (jfr. f. eks. bygninger, hegn m. v.) og rimeligt at give adgang til tabsfradrag ved rydning m. v. af plantager, hvorpå der ikke har kunnet afskrives eller ske fradrag som følge af etablering ved genplantning?

Svar:

Et fradrag af den art, der nævnes i spørgsmålet, ville faldt uden for rammene af reglerne om nedrivningsfradrag i den foreslåede § 27. Det skyldes, at lovforslagets nedrivningsfradrag kun skal gælde, når en *afskrivningsberettiget* bygning nedrives. En udvidelse af reglen, så den også kom til at gælde

for de ikke-afskrivningsberettigede frugttræer, kunne føre til vanskeligt overskuelige konsekvenser af lignende art som omtalt i bilag 12.

Spørgsmål 14:

Betyder den foreslåede § 22, stk. 4, at afskrivningssatserne i § 22, stk. 1, jfr. stk. 2, skal finde anvendelse på en detailbutik, der drives af en engrosvirksomhed og er beliggende i umiddelbar tilknytning til denne?

Svar:

Ifølge § 22, stk. 4, skal følgende betingelser være opfyldt, for at afskrivningssatserne i § 22, stk. 1, jfr. stk. 2, kan anvendes på den detailbutik, der nævnes i spørgsmålet:

a) Detailbutikken skal være beliggende i umiddelbar tilknytning til engrosvirksomhedens øvrige bygninger. Det er forudsat i spørgsmålet, at denne betingelse er opfyldt.

b) De bygninger, som detailbutikken er beliggende ved, skal være omfattet af den foreslåede § 18, stk. 1, litra a.

Denne betingelse vil ikke være opfyldt, for så vidt de nævnte bygninger har karakter af kontor- eller administrationsbygninger.

Derimod vil denne betingelse — isoleret set — være opfyldt, for så vidt de bygninger, i hvis nærhed detailbutikken ligger, anvendes til engroslager.

c) Endelig er det en betingelse, at detailbutikken tjener driften af den virksomhed, hvortil de andre bygninger anvendes.

I princippet må det bero på et skøn i det enkelte tilfælde, om denne betingelse er opfyldt; men det synes vanskeligt at forestille sig omstændigheder, hvorunder noget sådant kan antages. Betingelse b) kan som nævnt kun tænkes opfyldt, for så vidt de andre bygninger anvendes til engroslager, og det kan ikke antages, at en detailbutik tjener den virksomhed med engrosandel, hvortil en sådan lagerbygning anvendes.

Spørgsmålet synes herefter at måtte besvares benægtende.

Spørgsmål 15:

Udvalget anmoder om eksempler på anvendelse af den i § 1, nr. 8, som lovens § 24, stk. 1, foreslåede bestemmelse.

Svar:**Eksempel 1.**

En bygning, der omfattes af § 18, stk. 1, litra a, anskaffes i „år 1“ for 500.000 kr. I de første 10 år efter anskaffelsen kan ejeren afskrive indtil 6 pct. årlig af dette beløb; men det beror på hans eget valg, i hvilket omfang han vil gøre brug heraf. I det følgende viser kolonne A afskrivningsforløbet ved størst mulig afskrivning i de første 10 år. Kolonne B viser forløbet, hvor skatteyderen i en del af 10 års perioden vælger en lavere afskrivning.

	A. kr.	B. kr.
Anskaffelsessum.....	500.000	500.000
Afskrivning år 1.....	6 pct. 30.000	6 pct. 30.000
— år 2.....	6 pct. 30.000	2 pct. 10.000
— år 3.....	6 pct. 30.000	3 pct. 15.000
— år 4.....	6 pct. 30.000	0 pct. 0
— år 5.....	6 pct. 30.000	6 pct. 30.000
— år 6.....	6 pct. 30.000	6 pct. 30.000
— år 7.....	6 pct. 30.000	6 pct. 30.000
— år 8.....	6 pct. 30.000	6 pct. 30.000
— år 9.....	6 pct. 30.000	6 pct. 30.000
— år 10.....	6 pct. 30.000	½ pct. 2.500
Nedskrevet værdi efter år 10.....	200.000	292.500

I de følgende år kan der afskrives indtil 2 pct. årlig. Også her kan ejeren vælge en lavere afskrivning i hele perioden eller en del af denne. I så fald forlænges den samlede afskrivningsperiode.

Afskrivning år 11.....	2 pct. 10.000	2 pct. 10.000
— år 12.....	2 pct. 10.000	½ pct. 2.500
— år 13.....	2 pct. 10.000	1 pct. 5.000
	170.000	275.000

	A.		B.	
	kr.		kr.	
Afskrivning år 14.....	2 pct.	10.000	1 pct.	5.000
		<u>160.000</u>		<u>270.000</u>
— år 15-30.....	$16 \times 2 =$ 32 pct.	160.000	$16 \times 2 =$ 32 pct.	160.000
Nedskrevet værdi efter år 30.....		<u>0</u>		<u>110.000</u>
Afskrivning år 31.....			1 pct.	5.000
				<u>105.000</u>
— år 32-41.....			$10 \times 2 =$ 20 pct.	100.000
				<u>5.000</u>
— år 42.....			1 pct.	5.000
				<u>0</u>

Eksempel 2.

En særlig installation, der omfattes af § 23, stk. 1, anskaffes i „år 1“ for 200.000 kr. I de første 10 år efter anskaffelsen kan ejeren afskrive indtil 8 pct. årlig og derefter indtil 4 pct. årlig. Afskrivningsforløbet for en skatteyder, der vælger hurtigst mulig afskrivning, og for en skatteyder, der vælger langsommere afskrivning, vises i det følgende:

	A.		B.	
	kr.		kr.	
Anskaffelsessum.....		200.000		200.000
Afskrivning år 1.....	8 pct.	16.000	4 pct.	8.000
		<u>184.000</u>		<u>192.000</u>
— år 2.....	8 pct.	16.000	$2\frac{1}{2}$ pct.	5.000
		<u>168.000</u>		<u>187.000</u>
— år 3.....	8 pct.	16.000	1 pct.	2.000
		<u>152.000</u>		<u>185.000</u>
— år 4-10.....	$7 \times 8 =$ 56 pct.	112.000	$7 \times 8 =$ 56 pct.	112.000
Nedskrevet værdi efter år 10.....		40.000		73.000
Afskrivning år 11.....	4 pct.	8.000	4 pct.	8.000
		<u>32.000</u>		<u>65.000</u>
— år 12.....	4 pct.	8.000	1 pct.	2.000
		<u>24.000</u>		<u>63.000</u>
— år 13-15.....	$3 \times 4 =$ 12 pct.	24.000	$3 \times 4 =$ 12 pct.	24.000
Nedskrevet værdi efter år 15.....		<u>0</u>		<u>39.000</u>
Afskrivning år 16.....			$1\frac{1}{2}$ pct.	3.000
				<u>36.000</u>
— år 17-20.....			$4 \times 4 =$ 16 pct.	32.000
				<u>4.000</u>
— år 21.....			2 pct.	4.000
				<u>0</u>

Spørgsmål 16:

Må der efter den som lovens § 24, stk. 4, foreslåede bestemmelse foretages skattemæssig afskrivning i det indkomstår, hvori bygningen er overgået til anvendelse til formål, der ikke berettiger til afskrivning?

Svar:

I det år, hvor den afskrivningsberettigende anvendelse ophører, vil sådan anvendelse dog normalt være sket i en del af året. Som hovedregel må spørgsmålet derfor besvares bekræftende.

Spørgsmål 17:

Hvad menes der med udtrykket „som hovedregel“ i besvarelsen af spørgsmål 16?

Svar:

Det må antages, at bygningen altid vil være anvendt til et afskrivningsberettigende formål i en del af det indkomstår, hvor sådan anvendelse ophører, og at der derfor altid kan foretages skattemæssig afskrivning i dette indkomstår.

Med udtrykket „som hovedregel“ var det alene tilsigtet at tage et forbehold med hensyn til tilfælde, hvor skatteyderen gør gældende, at han først er ophørt med at anvende bygningen til formål, der giver ret til afskrivning, i begyndelsen af et vist indkomstår, skønt ophøret i virkeligheden er sket året før.

Spørgsmål 18:

Der ønskes en uddybning af den som lovens § 28 foreslåede bestemmelse med eksempler på anvendelsen.

Svar:

I overensstemmelse med den gældende afskrivningslovs § 25 foreslås det, at der skal kunne foretages et udskiftningsfradrag, når særlige installationer i en- og tofamiliehuse samt ejerlejligheder, der benyttes til beboelse, udskiftes eller nedtages endeligt. Udskiftningsfradraget må ses i sammenhæng med, at der ikke kan foretages skattemæssig afskrivning på installationer i disse ejendomme m. v., jfr. den gældende lovs § 18, stk. 3, og den foreslåede § 19, stk. 2.

Udskiftningsfradraget udgør efter den gældende lov summen af de almindelige af-

skrivninger, der kunne være foretaget i årene forud for udskiftningsåret, såfremt de pågældende installationer havde været afskrivningsberettigede. Efter lovforslaget skal det udgøre summen af de afskrivninger, der kunne være foretaget efter den foreslåede § 23, stk. 2, jfr. stk. 3.

Efter den gældende lov er det en betingelse for udskiftningsfradrag, at ejendommen ikke omfattes af ligningslovens bestemmelser om standardfradrag. Som den gældende lov er affattet, må det antages, at skatteyderen ved beregningen af udskiftningsfradraget kan medregne alle de år, hvori han har haft ejendommen, selv om det f. eks. kun er i de sidste år, at ejendommen ikke har været omfattet af ligningslovens regler om standardfradrag. Dette er fundet mindre rimeligt, og ifølge forslaget kan udskiftningsfradraget derfor kun udgøre summen af de afskrivninger, som kunne være foretaget i de år, hvor ejeren ikke har kunnet foretage standardfradrag efter ligningsloven.

Eksempel 1.

En centralvarmeradiator i et enfamiliehushus er anskaffet i år 1 for 1.000 kr. Såfremt den var afskrivningsberettiget, kunne den efter § 23, stk. 2, afskrives med indtil 4 pct. eller 40 kr. om året.

I år 1-10 tjener ejendommen til bolig for ejeren, der derfor har ret til standardfradrag efter ligningslovens § 14 A, stk. 2.

I år 11 har ejeren ikke ret til standardfradrag, idet han ikke bor i ejendommen, men f. eks. lejer den ud.

I år 12 udskiftes radiatoren.

Ved indkomstopgørelsen for år 12 kan ejeren foretage et udskiftningsfradrag på 40 kr., svarende til den afskrivning, der kunne være foretaget i det år (år 11), hvor standardfradraget efter ligningsloven ikke kunne foretages.

Eksempel 2.

Et oliefyrringsaggregat i et enfamiliehushus anskaffes i år 1 for 3.000 kr. Såfremt det var afskrivningsberettiget, kunne det efter § 23, stk. 2, jfr. stk. 3, afskrives med indtil 10 pct. eller 300 kr. om året. Det skyldes, at den fysiske levealder for oliefyrringsaggregater i praksis ansættes til 10 år.

I år 1-2 benyttes ejendommen til andet formål end beboelse for ejeren, som derfor

ikke har ret til standardfradrag efter ligningsloven.

I år 3-7 tjener ejendommen til bolig for ejeren, således at han kan få ligningslovens standardfradrag.

I år 8 udskiftes oliefyrringsaggregatet.

Ved indkomstopgørelsen for år 8 kan ejeren foretage et udskiftningsfradrag på 600 kr., svarende til de afskrivninger, der kunne være foretaget i de 2 år, hvor han ikke havde ret til standardfradrag.

Spørgsmål 19:

Foreligger der oplysninger om de i andre lande gældende afskrivningsregler og andre skatteregler, der påvirker virksomhedernes konkurrenceevne, f. eks. i rapporter fra EEC og OECD?

Svar:

„European Taxation“ 1965, side 113-127 indeholder en sammenlignende oversigt over afskrivningsreglerne og reglerne om opgørelse af varelagre m. v. i fællesmarkedslandene. Det fremgår af de indledende bemærkninger til oversigten, at det drejer sig om en ajourføring af en oversigt i en rapport, udarbejdet af en arbejdsgruppe inden for EEC (intern rapport nr. 5833/IV/64). Ajourføringen er foretaget af International Bureau of Fiscal Documentation. En fotokopi af oversigten vedlægges.*)

En sammenlignende oversigt, der foruden fællesmarkedslandene også omfatter Storbritannien, findes i „Fiscal Harmonization in Common Markets“, bind 2, side 250-254 og side 269-277. (Columbia University Press, 1967).

En sammenlignende undersøgelse af beskatningsreglerne — herunder afskrivningsregler og varelagerregler — for aktieselskaber i Danmark, Finland, Norge og Sverige findes i en betænkning om „Bolagsbeskatningen i Norden“, udgivet på foranledning af Nordisk Råd i Nordisk Udredningsserie 1963: 5. Betænkningen indeholder tillige en oversigt over skattesystemerne i visse ikke-nordiske lande. Betænkningen dannede grundlag for en diskussion på en nordisk skattekonference i København den 25.-26. april 1966. Referat af diskussionen er of-

fentliggjort i Nordisk Udredningsserie 1966: 4, side 79-94. Dette nummer af udredningsserien indeholder tillige på side 180-183 en ajourføring frem til årsskiftet 1965-66 af de oplysninger, der blev givet i betænkningen fra 1963.

Eksemplarer af de nævnte numre i Nordisk Udredningsserie sendes til udvalget samtidig med nærværende besvarelse.

Det er nævnt flere steder i betænkningen fra 1963, at selv om det er muligt at give oplysning om de enkelte landes beskatningsregler på en række forskellige områder, er det meget vanskeligt at få et samlet indtryk af, om beskatningsreglerne som helhed giver erhvervslivet den mest fordelagtige stilling i det ene eller det andet land. Oversigten i „European Taxation“ vedrørende fællesmarkedslandene efterlader det indtryk, at tilsvarende vanskeligheder gør sig gældende her.

Vanskelighederne skyldes bl. a., at de pågældende lovbestemmelser ofte giver et ufuldstændigt indtryk af de faktiske beskatningsforhold, der i høj grad afhænger af, hvordan reglerne anvendes i praksis. Om *varelager-vurderingsreglerne* hedder det således i betænkningen om Bolagsbeskatningen i Norden (side 22):

„Ser man alene på de formelle regler, ser det ud til, at Sverige har de mest liberale regler, og derefter måske Danmark.**) Det er vanskeligere at placere Finland og Norge i billedet. Alt vil afhænge af, hvordan reglerne praktiseres. Antagelig er det sådan, at de finske bedrifter i praksis står temmelig frit med hensyn til, hvor lavt de vil vurdere lagerværdien, og at de faktisk af den grund er friere stillet end de danske og svenske bedrifter. De norske regler er uden tvivl de strengeste, men hvis skattemyndighederne er forholdsvis liberale i deres krav til bevis for ukurantthed eller prisfaldsrisiko, kan forskellene mellem Norge og de øvrige lande være mindre, end de formelle regler skulle tilsige.“

Om afskrivningsreglerne hedder det i betænkningen (side 18-19) bl. a.:

„..... Reglerne om, hvad der anses for afskrivningsberettigede driftsmidler, er stort set fælles. Den vigtigste undtagelse finder

*) Ikke optrykt.

***) De danske varelagerregler er ændret, siden betænkningen blev udarbejdet.

man i de danske regler, som ikke tillader fradrag for afskrivninger på administrations- og kontorbygninger. Det samlede fradrag for afskrivninger er i alle landene begrænset til driftsmidlernes anskaffelseskost.

Maskiner, inventar etc. afskrives i Danmark, Finland og Sverige efter stort set fælles regler. . . . . I Sverige og Finland er 30 pct.-reglen kombineret med en tillægsregel, som gør det muligt at afskrive driftsmidlet helt over en bestemt periode, 5 år i Sverige og 6 år i Finland.

I Norge beregnes de ordinære afskrivninger efter en fast procent af driftsmidlets anskaffelseskost. Endvidere kan bedrifterne foretage visse ekstraafskrivninger, tillægs- eller åbningsafskrivninger.

Tabel 3*) giver en oversigt over afskrivninger pr. år for en maskine, som antages at vare i 10 år.

Tabel 3: Afskrivninger på maskiner for det enkelte år i procent af anskaffelseskosten ved en engangsinvestering.

Ar	Norge				
	Danmark	Finland	Tillægs- afskr.	Åbnings- afskr. ¹	Sverige
1	30,0	30,0	12,0	35,0	30,0
2	21,0	21,0	12,0	10,0	21,0
3	14,7	14,7	12,0	10,0	14,7
4	10,3	12,0	12,0	10,0	14,3
5	7,2	12,0	12,0	10,0	20,0
6	5,0	10,3	10,0	10,0	0,0
7	3,5	0,0	10,0	10,0	0,0
8	2,5	0,0	10,0	8,0	0,0
9	1,7	0,0	10,0	0,0	0,0
10	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt.	100,0	100,0	100,0	(103,0)	100,0

1. Gælder kun, når investeringerne er tilstrækkelig store, og når åbningsafskrivningerne udnyttes fuldt ud det år, anlægget sættes i drift.

De ordinære afskrivninger på bygninger bliver i alle fire lande beregnet ved at fordele anskaffelseskosten med et fast beløb pr. år over bygningens levetid. . . . . I Danmark, Finland og Norge indrømmes der ekstraafskrivninger i bygningens først leveår.

Tabel 4 giver en oversigt over afskrivninger pr. år for en bygning, som antages at vare i 40 år, når bedriften hvert år udnytter afskrivningsadgangen maksimalt.

Tabel 4. Afskrivninger på bygninger for det enkelte år i procent af anskaffelseskosten ved en engangsinvestering.

Ar	Norge				
	Danmark	Finland	Tillægs- afskr.	Åbnings- afskr. ¹	Sverige
1	12,5	8,0	3,75	27,5	2,5
2	12,5	8,0	3,75	2,5	2,5
3	12,5	8,0	3,75	2,5	2,5
4	12,5	6,0	3,75	2,5	2,5
5	2,5	2,5	3,75	2,5	2,5
6-24	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
25-30	0,0	2,5	2,5	2,5	2,5
31-32	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5
33-37	0,0	0,0	2,5	0,0	2,5
38	0,0	0,0	1,25	0,0	2,5
39-40	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5
I alt.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1. jfr. not. 1 tabel 3:“

Spørgsmål 20:

Udvalget anmoder om oplysninger om de i Sverige indførte investeringsafgifter:

Svar:

Den nævnte ordning blev gennemført i februar 1967, gældende for byggearbejder, der sættes i gang i tiden fra den 1. marts 1967 til den 30. september 1968. Efter hvad der er oplyst, er det ikke sandsynligt, at ordningen vil blive søgt forlænget, når denne periode er udløbet.

Ordningen er omtalt i en artikel af kamarrättsassessor Carl-Lennart Hagberg i Svensk Skattetidning 1967 side 83-88. En fotokopi af artiklen vedlægges.**)

Det fremgår af artiklen, at investeringsafgiften omfatter en række bygningsarbejder, der betegnes som „uprioriterede“, det vil sige, at de ikke har nogen fortrinnsstilling ved afgørelsen af, om der kan gives byggesætningsstilladelse efter de svenske byggesætningsbestemmelser. Afgiftens formål er at begrænse det nævnte byggeri og derved

*) For Norges vedkommende gengives tabellen i nærværende besvarelse med et par rettelser på grundlag af oplysninger i Nordisk Udredningsserie 1966: 4, side 182. Rettelsen medfører en ikke opklaret inkonsekvens i sammentællingen.

**) Ikke optrykt her.

sikre bolig- og industribyggeriet. Afgiften er derfor, hedder det i artiklen, gjort så mærkbar, at den i princippet indebærer et byggestop for „uprioriterede“ bygninger. Afgiften udgør 25 pct. af byggeomkostningerne og kan ikke fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst eller gøres til genstand for skattemæssig afskrivning. Ved statens budgetlægning er afgiften opført med et formelt beløb på 1 mill. kr.; dette bekræfter efter forfatterens mening, at afgiftens formål er prohibitivt.

Med hensyn til den administrative tilrettelæggelse fremgår det bl. a. af artiklen, at bygherren på grundlag af en foreløbig deklaration skal indbetale et foreløbigt afgiftsbeløb, når byggeriet påbegyndes. Når byggeriet afsluttes, skal der indgives en ny deklaration, som danner grundlag for en endelig regulering af afgiftsmellemværendet. Artiklens forfatter mener, at afgiftssystemet i administrativ henseende er behæftet med visse mangler. Det medfører således en besværlig forretningsgang ikke blot mellem de myndigheder, der giver byggetilladelse og igangsætningstilladelse, men også mellem disse myndigheder og lånsstyrelserne, der administrerer afgiftsordningen.

Spørgsmål 21:

I Jørgen Andersens bog om selskabsskat er side 212, 1. afsnit, omtalt et tilfælde, hvor det samme beløb vil kunne komme til beskatning både som almindelig og som særlig indkomst. Er dette rimeligt, og har ministeren i øvrigt bemærkninger hertil?

Svar:

Statens ligningsdirektorat har i en afgørelse af 30. marts 1967 udtalt, at en dobbeltbeskatning som den i det nævnte værk omtalte ikke kan gennemføres. Finansministeriet kan for sit vedkommende tiltræde dette, idet afskrivningslovens § 30, stk. 1, er til hinder for dobbeltbeskatningen. Denne bestemmelse er sålydende:

§ 30. Ved salg af de af denne lov omhandlede formuegoder finder reglerne i lov nr. 149 af 10. april 1922 § 5 a om beskatning af avance og om fradragsret for tab anvendelse i tilfælde, hvor salg af sådanne formuegoder henhører til den skattepligtiges næringsvej eller er foretaget i spekulationsejemed.

Stk. 2:

Stk. 3:

Det tilføjes, at man hverken i finansministeriet eller i ligningsdirektoratet har kendskab til, at den nævnte dobbeltbeskatning skulle være forekommet i praksis. Efter finansministeriets opfattelse ville det heller ikke være rimeligt.

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

Spørgsmål 22:

Er det muligt at formulere en regel, der medfører en lempeligere stilling for produktionsvirksomheder, hvis lager er af en betydelig størrelse i forhold til den årlige produktion?

Svar:

Såfremt den i spørgsmålet nævnte ordning kun skulle gælde for produktionsvirksomheder, måtte den omtalte regel forudsætte, at dette begreb afgrænses nærmere. Efter erfaringerne vedrørende de ekstraordinære afskrivninger, som var gældende indtil 1957, må det antages, at dette kan medføre betydelige praktiske vanskeligheder. Vanskelighederne skyldes ikke mindst, at der foruden de rene handelsvirksomheder og de rene produktionsvirksomheder findes et stort antal virksomheder, der har en blandet karakter, idet de både driver handel og produktionsvirksomhed. For den slags blandede virksomheder må det antages, at det ville være overordentlig vanskeligt at tillempes særreglen, så den kun kom den erhvervsdrivende til gode i et omfang, der svarede til den produktionsmæssige virksomhed.

Der kan være en række forskellige årsager til, at en virksomheds varelager er stort i forhold til produktionen eller omsætningen.

a) Det kan for det første skyldes en slags teknisk nødvendighed:

b) Det kan imidlertid også forekomme, at virksomhedens betegninger eller skøn over, hvor stort lageret bør være, er mere eller mindre fejlagtige.

c) Endvidere kan det forekomme, at virksomheden tager et meget stort lager hjem, fordi man (med rette eller urette) venter en prisstigning på de pågældende varer.

d) Endelig må man regne med, at reglerne om skattemæssig nedskrivning kan spille en meget afgørende rolle for virksomhedernes lagerdispositioner.

Den gældende nedskrivningsadgang medfører i sig selv, at virksomheden kan opnå betydelige skattemæssige fordele ved at holde et stort lager, selv om det ud fra et rent driftsøkonomisk synspunkt kunne (eller burde) være langt mindre. Den skattemæssige tilskyndelse til at holde et stort lager ville selvsagt blive større, hvis der blev gennemført særligt fordelagtige regler for virksomheder med store lagre.

Det må antages, at man i praksis kun vil have yderst begrænsede muligheder for at afgøre, i hvilket omfang et stort varelager normalt kan henføres til den ene eller den anden af de årsager, der er omtalt foran under a)–d). Der synes derfor at være en meget nærliggende risiko for, at en ordning som den her omtalte i stort omfang vil komme de under b)–d) nævnte tilfælde til gode, selv om det ikke var tilsligtet.

Særlig uheldigt vil det sikkert være, at ordningen ligefrem kan tilskynde til at holde et stort lager af de under 2 d) omtalte skattemæssige grunde. Det vil formentlig også harmonere mindre godt med et valuta-besparelseshensyn, hvis de erhvervsdrivende af den slags grunde forcerer deres varekøb i udlandet.

Spørgsmål 23:

Udvalget anmoder om ministerens bemærkninger til den i Sverige praktiserede ordning, der beskrives på den vedlagte fotokopi*) af side 470 i Geijer, Rosenqvist og Sterner: Skattehandbok, del I, 6. oplagen 1964. Kan der fremskaffes oplysninger om, hvilke fiskale virkninger denne ordning har haft?

Svar:

Det er oplyst, at ordningen stadig praktiseres på den måde, der er omtalt i 6. oplag af den nævnte håndbog, og at ordningens fiskale virkninger har været begrænsede, idet den kun har været anvendt af meget få virksomheder.

Det fremgår af fremstillingen i håndbogen, at ordningen gælder i tilfælde, hvor en

virksomheds lagerværdi bliver mindre, hvad enten der sker et fald i lagermængden eller alene et fald i lagervarenes pris. I sådanne tilfælde vil den almindelige regel om nedskrivning på varelagre ofte medføre, at en ubeskattet reserve, der er oparbejdet ved store lagernedskrivninger i tidligere år, helt eller delvis kommer til beskatning. Det skyldes, at den højere lagerværdi, hvorpå der tidligere er nedskrevet, er blevet formindsket, uden at dette på statutidspunktet er opvejet ved ny tilgang til lageret.

Er f. eks. hele det tidligere lager solgt, uden at der på statutidspunktet er anskaffet et nyt lager, vil hele den oparbejdede reserve komme til beskatning. De svenske erfaringer fra krigsårene og de første efterkrigsår tydede på, at virksomhederne i en sådan situation ville reagere på den måde, at de enten holder på deres lager trods en foreliggende stærk efterspørgsel eller for enhver pris søger at forøge lageret.

Den i spørgsmålet omtalte ordning havde til formål at give virksomhederne adgang til at videreføre den ubeskattede reserve til et følgende år, hvor en erstatningsanskaffelse til lageret kan foretages.

Det kan også forekomme for danske virksomheder, at varelageret formindskes eller eventuelt udgår helt på et tidspunkt, hvor det er meget vanskeligt at retablere lageret inden regnskabsafslutningen. Det kan f. eks. forekomme, når lageret går til grunde ved brand el. lign. kort tid før regnskabsårets slutning. Det må antages, at virksomhederne i mange tilfælde imødegår dette ved at afslutte bindende kontrakter, hvorpå der kan foretages nedskrivning efter de herom gældende regler.

Selv om der eventuelt kan være et vist behov for en særordning under særlige forhold som de foran omtalte tilfælde af brand, må det dog forekomme betænkeligt at indføre det som en generel ordning, der skulle stå åben for virksomhederne i alle tilfælde. Det skyldes bl. a., at en sådan generel ordning ville medføre praktiske problemer med hensyn til kontrollen. Det kunne også gøre virksomhedernes lagernedskrivninger vanskeligt overskuelige, såfremt de fra år til år kunne veksle frit mellem en særordning og varelagerlovens almindelige ordning, af-

*) Ikke optrykt her.

hængigt af, hvad der i det enkelte år var mest fordelagtigt for virksomheden.

Spørgsmål 24:

Kan man af oplysningen i besvarelsen af spørgsmål 23 om, at kun meget få virksomheder har anvendt den svenske gennemsnitsordning, efter ministeriets skøn drage den slutning, at statuskøb af varelagre ikke kan anses for et særligt betydningsfuldt problem?

Svar:

Der foreligger ikke oplysninger om, hvorvidt det omtalte forhold anses for et problem i Sverige. Der kan næppe fra den sparsomme anvendelse af gennemsnitsordningen drages nogen slutning med hensyn til forholdet vedrørende „statuskøb“.

Spørgsmål 25:

Hvori består de i besvarelsen af spørgsmål 23 nævnte praktiske problemer med en kon-

trol af lagernedskrivning efter det svenske princip?

Svar:

Kontrollen med lagernedskrivninger, der blev foretaget efter den svenske særordning, ville gøre det nødvendigt, at skattemyndighederne ved ligningen for et givet indkomstår skulle kontrollere lagerets anskaffelsespris ikke blot ved udgangen af dette år, men også ved udgangen af de to foregående år. Det må antages, at arbejdet hermed ville medføre praktiske problemer i ligningsarbejdet. Problemerne ville blive forøget, når skatteyderen på grund af flytning ikke henhører under den samme lokale skattemyndighed i alle årene.

Som omtalt i besvarelsen af spørgsmål 23 kunne ordningen medføre, at virksomhedernes lagernedskrivninger blev vanskeligt overskuelige. Det ville også vanskeliggøre kontrollen.

Underbilag til bilag 1.

STATENS LIGNINGS-DIREKTORAT

Afdeling for indkomst- og formueskat.

Den 6. maj 1968.

Spørgsmål 12:

Stillet den 2. maj 1968 af folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.:

Er der ikke i anvisningen om, at frugt på træerne ved erhvervelsen ikke kan fradrages, en uoverensstemmelse i forhold til praksis for behandling af "høst på roden" i landbrug (valgfrihed med krav om konsekvens i følgende år og ved afhændelse)?

Svar:

Det omhandlede afsnit i den vejledende anvisning om frugtplantager (Meddelelser januar 1968, pag. 144, spalte 2) blev indsat i anvisningen fra januar 1967, som en følge af landsskatterettens kendelse af 13. oktober 1965 i sagen (62/63 12.104/72), jfr. vedlagte afskrift.

Til skattedepartementet.

A: Begtrup.

/B: G. Jensen.

Afsnittet er i overensstemmelse med gældende domspraksis, hvorefter jordbeholdninger anses for en del af den faste ejendom.

Ligningsrådet har dog for landbrugeres vedkommende tiltrådt, at der ved indkomstopgørelsen regnes med jordbeholdninger bl. a. på betingelse af, at der føres et fuldstændigt beholdningsregnskab, jfr. de i det vedlagte erklæringsudkast angivne betingelser. Dette har kunnet lade sig gøre, fordi der kan ansættes en værdi for landbrugets jordbeholdninger på de fleste tider af året, hvilket har været godkendt ved skatteansættelserne allerede før den nævnte domspraksis.

Ligningsdirektoratet mener ikke, at en tilsvarende ordning kan skabes for frugtavlere, idet det ikke synes muligt at ansætte en værdi for frugt på et tidspunkt, hvor træerne ikke er frugt bærende.

Kendelse afsagt af Landsskatteretten den 13. okt. 1965.

LSR.I.1962/63 nr. 12.104/72.

Plantageejer NN, ..., som for skatteåret 1962-63 har selvangivet sin indkomst til 11.175 kr., og hvis skattepligtige indkomst af . . . . . kommunes ligningsmyndighed og skatterådet for . . . . . skattekreds blev ansat i overensstemmelse hermed, klager over, at amtsskatterådet for . . . . . amtsskattedkreds har ansat hans skattepligtige indkomst til 22.517 kr.

Den påklagede ansættelse fremkommer således:

Selvangiven indkomst	11.175 kr.
ikke godkendt bygningsafskrivn.	92 -
ikke godkendt fradrag vedrørende køb af frugt på træer	11.250
ansat indkomst	<u>22.517 kr.</u>

Klagen vedrører alene den sidstnævnte forhøjelse.

Sagen har været genstand for forhandling med klagerens revisor i overværelse af repræsentanter for ligningsmyndigheden, skatterådet og amtsligningsinspektoratet.

Det fremgår af de bl. a. ved denne lejlighed tilvejebragte oplysninger, at klageren, der benytter kalenderåret som regnskabsår, ved skøde af 1. juli 1961 har erhvervet en fast ejendom med frugtplantage, og at der på overtagelsestidspunktet var velansat frugt på plantagens træer. Ved fastsættelsen af købesummen for den overtagne ejendom var der ikke aftalt noget særskilt vederlag for den på træerne ansatte frugt.

Klageren, der ved indkomstopgørelsen for overtagesåret — efter afskrivning i overensstemmelse med værelagerreglerne — har medregnet beholdningen af frugt ved årets udgang med 12.300 kr., har samtidig fratrukket 11.250 kr. for værdi af den frugt, der var ansat på træerne ved hans overtagelse pr. 1. juli 1961. Det fratrukne beløb er frem-

kommet på grundlag af et af klageren udøvet skøn over de driftsomkostninger, der i tiden indtil hans overtagelse er afholdt pr. tønne land til frugtens frembringelse, herunder anvendt arbejde, gødning, kemikalier m. v., hvilke omkostninger af klageren er beregnet til 1.400 kr. pr. tønne land.

Amtsskatterådet har efter forud indhentet udtalelse fra ligningsrådet ikke anset klageren for berettiget til noget fradrag vedrørende frugten pr. 1. juli 1961 på de overtagne træer.

Klageren har påstået det af ham foretagne fradrag godkendt, idet han bl. a. har gjort gældende, at den omstændighed, at frugten på træer ved overtagelse af en fast ejendom efter højesteretspraksis formentlig vil blive anset som værende en del af den overtagne ejendom, ikke udelukker, at der ved skatteansættelsen kan indrømmes fradrag for den værdi, som frugten repræsenterede ved overtagelsen, jfr. at der under forudsætning af, at fuldstændig beholdningsregnskab — omfattende såvel jordbeholdninger som avls- og salgsbeholdninger — foreligger, kan indrømmes landbrugere fradrag for de med en ejendom overtagne jordbeholdninger. Ganske vist kunne der for frugtplantagens vedkommende ifølge sagens natur alene være tale om salgsbeholdninger, men dette kunne ifølge klagerens opfattelse ikke afskære frugtplantager fra at nyde godt af den over for landbrugere anlagte linje.

Under sagens behandling for landsskatteretten er det oplyst, at ligningsrådets afvisning af det omhandlede fradrag er foretaget under hensyn til, at frugt på træer må antages at henhøre til den faste ejendom, og at det må anses for tvivlsomt, om skatteyderen ved salg af plantagen ville kunne beskattes af værdien af frugt på træerne på salgstidspunktet.

Rent bortset fra den omstændighed, at en til jordbeholdninger svarende, på regnskabsmæssigt grundlag opgjort værdi af frugt på træerne på statutidspunktet pr. 1. januar ikke foreligger, hvilket i sig selv udelukker tilstedeværelsen af et fuldstændigt beholdningsregnskab og dermed forudsætningen for en skattemæssig behandling af frugten på træerne i analogi af reglerne vedrørende overtagne jordbeholdninger i landbruget, finder landsskatteretten, at frugten på træerne ved overtagelsen — i lighed med korn

på roden — må anses for en del af selve den faste ejendom, hvis købesum for ingen dels vedkommende kan bringes til fradrag ved klagerens indkomstopgørelse for erhvervsåret, og den påklagede ansættelse vil følgelig være at stadfæste.

Thi eragtes:

Den af amtsskatterådet for . . . . . amtskatteskreds for skatteåret 1962-63 foretagne ansættelse af plantageejer NNs skattepligtige indkomst til 22.517 kr. stadfæstes.

Erklæring angående jordbeholdninger.

Undertegnede .....
 boende ..... kommune,
 der ved skøde/arveudlæg/forpagtningskon-
 trakt af ..... 19 overtog ejendom-
 men .....
 matr. nr. .... beliggende i
 ..... kommune, ønsker
 ved indkomstopgørelsen for overtagelses-
 året at fratække købesummen for de over-
 tagne, ikke høstede beholdninger af ejen-
 dommens egen avl („jordbeholdninger“) og
 erklærer mig herved indforstået med, at dette
 alene kan ske på følgende betingelser:

- 1) Værdien af alle arter af beholdninger, herunder jordbeholdninger, ved regnskabsårets udgang skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i overtagelsesåret, og samtlige ejendommens beholdninger, herunder jordbeholdninger, skal tages i betragtning ved indkomstopgørelsen, så længe ejendommen drives af mig.
- 2) Er værdien af jordbeholdningerne ved udgangen af et regnskabsår 0 kr., skal dette angives i regnskabet.

- 3) Jordbeholdningerne såvel som beholdningerne i øvrigt skal være opgjort på regnskabsmæssigt tilfredsstillende måde.
- 4) Sælges ejendommen eller en del af denne (eller ophører forpagtningen), skal salgs-
summen for samtlige de afhændede be-
holdninger, herunder jordbeholdninger,
medregnes ved opgørelsen af den skatte-
pligtige indkomst i salgsåret.

Jeg er bekendt med, at undladelse af at overholde de angivne betingelser kan medføre en regulering af indkomstansættelserne for overtagelsesåret og senere indkomstår med hensyn til de omhandlede beholdninger.

....., den ..... 19 ..

.....
 (underskrift)

Erklæringen vedlægges selvangivelsen for det indkomstår, hvori ejendommen/forpagtningen overtages.

Bilag 2.

FINANSMINISTERIET

9. maj 1968.

Under henvisning til drøftelsen i udvalgs-mødet den 8. maj 1968 skal man til nærmere belysning af den foreslåede § 18, stk. 1, litra c, 2. pkt., i lovforslaget om ændring af afskrivningsloven (F. 92) meddele følgende:

Den foreslåede § 18, stk. 1, litra c, hjemler afskrivningsret for bygninger, der ikke er afskrivningsberettigede efter lovforslagets almindelige regler, men som med hensyn til beliggenhed og anvendelse knytter sig til afskrivningsberettigede bygninger.

Bestemmelsens 2. pkt. hjemler under de samme betingelser afskrivningsret for udgravninger, veje, gårdspladser, parkeringspladser, hegn og lignende. I bemærkningerne er det anført, at afskrivningsretten efter denne regel kun omfatter de særlige udgifter til udgravning, vejbelægning o.s.v., men derimod ikke udgiften til erhvervelse af selve det areal, der benyttes til anlægget. Dette følger af den foreslåede § 29 B, hvor det bestemmes, at udgifter til erhvervelse af byggegrund ikke kan henregnes til den anskaffelsessum, hvorpå der kan afskrives.

Forslaget om at indføre afskrivningsret for disse „tilknyttede“ bygninger og anlæg er i overensstemmelse med en enstemmig indstilling fra afskrivningsudvalget. Fra udvalgsbetænkningen (side 13) citeres:

„Selv om der ikke bliver en almindelig adgang til at afskrive på kontorbygninger, er der i udvalget enighed om, at der bør kunne afskrives på . . . . kontorlokaler, der . . . . er knyttet til virksomheden både med hensyn til beliggenheden og med hensyn til anvendelsen. I sådanne tilfælde må det antages, at mulighederne for en økonomisk hensigtsmæssig anvendelse af kontorlokalerne i reglen vil afhænge af, hvor længe den virksomhed kan opretholdes, som lokalene er knyttet til i stedlig og funktions-

mæssig henseende. Det må derfor antages, at de „akcessoriske“ kontorlokaler typisk er udsat for den samme værdiforringelse på grund af teknisk-økonomisk forældelse som virksomhedens bygninger i øvrigt.“

„Når man vil lade risikoen for, at en bygningens værdi forringes på grund af teknisk-økonomisk forældelse, betinge en afskrivningsret, finder udvalget, at den under kontorbygninger omtalte udvidelse af reglerne om akcessoriske kontorlokaler også bør gælde andre akcessoriske lokaler og faste anlæg som f. eks. civilbeskyttelsesrum, kantine, garderobe, baderum og lign. for personalet samt interne vejanlæg, gårdspladser, parkeringspladser, udgravninger etc. Det skyldes, at det også på dette område må antages, at mulighederne for en økonomisk hensigtsmæssig anvendelse af de pågældende lokaler og anlæg vil afhænge af, hvor længe den virksomhed kan opretholdes, som lokalerne er knyttet til i stedlig og funktionsmæssig henseende . . . . .“

Ved udformningen af § 18, stk. 1, litra c, er det lagt til grund, at den omtalte sammenhæng mellem den teknisk-økonomisk forældelse af „moderbygningen“ og af de tilknyttede bygninger og anlæg i princippet må gælde alle de bygninger o. s. v., der er medtaget i bestemmelsen. Det er forudsat, at der ved bestemmelsens anvendelse i praksis vil ske en rimelig afgrænsning under hensyn til, at det efter den foreslåede affattelse er en betingelse, at de pågældende anlæg m. v. er beliggende i umiddelbar tilknytning til en afskrivningsberettiget bygning og tjener driften af den virksomhed, hvortil denne bygning anvendes.

Under drøftelsen i udvalget den 8. maj blev det berørt, at en bestemmelse i skatte-departementets cirkulære nr. 172 af 31. ok-

tober 1957 vedrørende afskrivningsloven kan medføre, at anskaffelsessummen for de omhandlede anlæg m. v. i et vist omfang medregnes som afskrivningsberettiget efter den gældende lov. Fra cirkulæret citeres:

„44. — — — Ved overtagelsen af en fast ejendom må der finde en fordeling af overtagelsessummen sted, således at alene en så stor del af overtagelsessummen, som svarer til de afskrivningsberettigede bygninger, udsondres til genstand for skattefri afskrivninger. Ved en sådan fordeling af overtagelsessummen på jord og bygninger vil i mangel af andre holdepunkter forholdet mellem grundværdien og forskelsværdien ved ejendommens vurdering i henhold til lov nr. 179 af 23. juni 1956 om vurdering af landets faste ejendomme kunne være vejledende —“.

I det omfang, hvori cirkulærets vejledende

anvisning følges, er det altså forskelsværdien, der er afgørende for, hvor stor en del af anskaffelsessummen der henføres til bygningerne. Det må antages, at denne forskelsværdi som regel omfatter værdien af anlæg m. v. af den art, som er nævnt i § 18, stk. 1, litra c, 2. pkt. Der kan herom henvises til side 118 i ligningsdirektoratets vurderingsvejledning fra 1962.

Det er dog kun, når skatteyderen erhverver en ejendom, hvorpå der ved erhvervelsen findes et anlæg af den omhandlede art, at man af praktiske grunde bygger på forskelsværdien som fordelingsnorm. Hvis ejeren *efter* erhvervelsen indretter et sådant anlæg på ejendommen, kan han således ikke foretage skattemæssig afskrivning på udgiften hertil.

Poul Møller.

/ J. Gansted.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v. og forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af værelagre m. v. m. fl. lovforslag.

Bilag 3.**BUTIKSHANDELENS FÆLLESRÅD**

Den 22. april 1968.

Butikshandelens Fællesraad tillader sig vedrørende de pågældende lovforslag at anføre følgende, hvorved bemærkes, at Fællesraadet vil fremkomme med en speciel skriftlig redegørelse for synspunkter i forbindelse med den i sidstnævnte lovforslag indeholdte nyordning med hensyn til afskrivning på bygninger.

Varelagre og varekøb på bindende kontrakter.

Fællesraadet hilser med tilfredshed, at de indtil sidste år gældende regler genindføres, således at der kan afskrives 30 pct. på varelagre og varer købt på bindende kontrakter. Vi skal i denne forbindelse erindre om, at der indtil for få år siden var adgang til at afskrive 35 pct.

Det er Fællesraadets opfattelse, at lovforslaget vil bidrage til en styrkelse af erhvervslivet og dermed til genskabelse af fuld beskæftigelse.

Det vil samtidig formindske de konkurrencemæssige fordele, som udenlandske butikskoncerner, der i stigende omfang søger indpas i dansk varedistribution, har i afskrivningsmæssig henseende gennem gunstigere afskrivninger i deres hjemlande.

Maskiner, inventar og lignende driftsmidler.

Ud fra samme synspunkt som foran anført kan Fællesraadet tilslutte sig en forbedring af reglerne om afskrivning på maskiner m. v. Det er imidlertid vor opfattelse, at de indtil sidste år gældende regler bør genindføres i fuldt omfang.

Der er ikke grund til at antage, at erhvervsdrivende foretager indkøb af maskiner, inventar og andre driftsmidler i et omfang, som der ikke er anvendelse for i den pågældende virksomhed. Den stramme

kreditsituation vil i sig selv også være en hindring herfor.

Det forekommer derfor uhensigtsmæssigt, at maskiner m. v., der er anskaffet i sidste halvdel af året, kun kan afskrives med halvdelen af, hvad der efter forslaget skal kunne afskrives på maskiner købt i første halvår.

Skulle der i enkeltstående tilfælde foreligge en ikke hensigtsmæssig motivering for en maskinanskaffelse, vil nyordningen blot indebære, at denne uhensigtsmæssige motivering giver sig udslag på et noget tidligere tidspunkt, end tilfældet ville være, såfremt man kunne afskrive med samme sats, uanset på hvilket tidspunkt af året anskaffelsen sker.

Der er fra tid til anden fremsat synspunkter om ønskeligheden af afskrivningsprocenter, der varierer under hensyn til konjunkturudviklingen, eller som afpasses efter en vurdering af den pågældende virksomheds eller branches betydning.

Butikshandelens Fællesraad må bestemt advare imod gennemførelse af et variabelt afskrivningssystem eller afskrivninger, der reguleres under hensyn til konjunkturudviklingen.

Det er af den største betydning for erhvervslivet, at afskrivningsreglerne for det første ligger fast for en årrække, og dernæst, at man fuldt ud kan regne med bestemte afskrivningsprocenter, således at virksomhedernes investeringer etc. kan afpasses under hensyntagen hertil. Variable afskrivningsprocenter vil føre til vilkårlighed, og der vil være alvorlig fare for, at uvedkommende hensyn vil kunne få betydning for administrationen af en sådan ordning. Det samme gælder i et vist omfang også for konjunkturbestemte afskrivninger.

Med ærbødighed

Axel Müller.

Formand.

/E. Groth-Andersen, generalsekretær.

Til folketingsudvalget vedrørende de af finansministeren den 14. marts 1968 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v. og lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Bilag 4.**FINANSMINISTERIET****Bemærkninger til bilag 3.**

I skrivelsen af 22. april 1968 fra *Butikshandelens Fællesraad* udtrykkes der tilfredshed med forslaget om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v. Fællesraadet erindrer om, at der indtil for få år siden var adgang til at foretage nedskrivning på varelagre m. v. med indtil 35 pct. I anledning heraf kan det oplyses, at den højeste lovlige nedskrivningsprocent blev nedsat fra 35 til 30 i 1965. Nedsættelsen blev debatteret i folketinget under 2. behandling af den i 1965 gennemførte ændring af afskrivningsloven, jfr. Folketingstidende 1964-65, sp. 5950 f.f.

Butikshandelens Fællesraad mener, at reglerne om førsteårsafskrivning på maskiner, inventar og lignende driftsmidler bør

føres tilbage til den udformning, de havde, før de blev ændret ved lov nr. 199 af 3. juni 1967. I anledning heraf bemærkes, at ændringsloven af 3. juni 1967 havde til formål at forebygge, at skattepligtige, der foretager nyanskaffelser sidst på året, opnår en uforholdsmæssig stor skattelettelse i det følgende skatteår på grund af en afskrivning, der står i misforhold til den tid, hvori det nye driftsmiddel har været i brug. I bemærkningerne til det foreliggende lovforslag om ændring af afskrivningsloven og i den skriftlige fremsættelse er det omtalt, at lovforslaget tilsigter at tilgodese dette hensyn ved en rimeligere og mere nuanceret udformning af reglerne.

Bilag 5.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

Den 26. april 1968.

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Butikshandelens Fællesraad tillade sig herved at henvende sig til folketingsudvalget vedrørende ovennævnte lovforslag, for så vidt angår dets regler om en nyordning af afskrivning på bygninger.

Fællesraadet kan i det hele tilslutte sig den af højesteretssagfører E. Groth-Andersen afgivne mindretalsudtalelse til Afskrivningsudvalgets betænkning af 5. marts 1968. Der ses efter Fællesraadets opfattelse ikke at foreligge motivering for den skærpelse af afskrivningsreglerne, som foreslås af et flertal i Afskrivningsudvalget (f. eks. om en forringet afskrivningsadgang i de første år efter en bygnings opførelse eller erhvervelse, ubetinget beskatning af fortjeneste ved salg af en ejendom, på hvilken der er afskrevet, afskaffelse af adgang til afskrivning over „restlevetiden“ etc.). Ganske særlig må man tage afstand fra en ændring af de gældende regler, hvorefter der kan foretages ekstra afskrivning på 10 pct. p. a. i de første 4 år efter en bygnings opførelse eller erhvervelse. Denne adgang til ekstra afskrivning har været af stor betydning for fremme af investeringer, som igen er en nødvendig forudsætning for den fornødne rationalisering og ekspansion i erhvervslivet.

Fællesraadet er imidlertid klar over, at når der som i det foreliggende tilfælde foreligger en flertalsindstilling fra Afskrivningsudvalget, omfattende de i øvrigt repræsenterede erhverv med en enkelt modifikation, vil der ikke for tiden være mulighed for at gennemføre en i princippet mere rationel og rimelig ordning på dette vigtige område.

Fællesraadet skal derimod meget indtrængende henstille, at der foretages den ændring i lovforslaget, at der for butiksbbygninger gives samme afskrivningsregler som for øvrige erhvervsbygninger inden for

industri, landbrug, håndværk og handel. En sådan ændring berører ikke principperne i den af Afskrivningsudvalgets flertal foreslåede ordning, hvorved bemærkes, at butikshandelen ikke finder det rimeligt, at denne skal have ringere afskrivningsregler, blot for at man derved kunne sikre en i øvrigt enstemmig indstilling fra Afskrivningsudvalget. De saglige hensyn må være de afgørende.

Om de saglige hensyn skal vi bemærke, at det grundlæggende synspunkt for den af udvalget foreslåede udvidelse af området for afskrivningsberettigede bygninger er; at bygninger ikke blot er genstand for fysisk forældelse, men i lige så høj grad, ja måske i endnu højere grad under den moderne erhvervsudvikling er genstand for teknisk-økonomisk forældelse. Det er Butikshandelens Fællesraad, der som den første har påpeget dette vigtige moment i problematikken omkring bygningsafskrivninger, netop fordi butiksbbygninger måske mere end nogen anden bygningsart inden for erhvervsbyggeri er genstand for teknisk-økonomisk forældelse. Også på denne baggrund forekommer det urimeligt, at butiksbbygninger stilles ringere end en lang række andre erhvervsbygninger, der ikke har en teknisk-økonomisk forældelse; som kommer op på siden af butiksbbygningernes.

Vi skal i denne forbindelse henvisne til pag. 9 ff. i Afskrivningsudvalgets betænkning. Det vil her bemærkes, at man udvider området for afskrivningsberettigede bygninger på følgende områder med henvisning til teknisk-økonomisk forældelse:

1. Der har hidtil ikke i fuldt omfang været anerkendt afskrivning på industribygninger. Dette gælder især bygninger til lettere industri, f. eks. i konfektions- og triko-

tageindustrien. Der har således bl. a. været nægtet afskrivninger på bygninger, hvori der har været drevet systuevirksomhed.

Afskrivningsudvalget foreslår — og det er Fællesraadet enig i — at alle industribygninger fremover skal kunne afskrives under gruppe 1, jfr. § 18 a), og der henvises i denne forbindelse til teknisk-økonomisk forældelse.

Det kan imidlertid uden videre fastslås, at mange industribygninger, og specielt de, der hidtil ikke har kunnet afskrives, f. eks. systuebygninger, ikke har en teknisk-økonomisk forældelse, der blot tilnærmelsesvis kommer på linje med butikksbygninger.

2. For værkstedsbygninger gælder på samme måde, at disse som hovedregel har kunnet afskrives, men at der er gjort undtagelse for bygninger, hvis anvendelse medfører ringe fysisk slid. Afskrivningsudvalget nævner som eksempler malerværksteder og møbelpolsterværksteder. Afskrivningsudvalget foreslår, at der fremtidig skal kunne afskrives på alle værkstedsbygninger under gruppe 1, jfr. § 18 a), idet man fremhæver, at den teknisk-økonomiske forældelse ikke vil være væsensforskellig efter bygningernes anvendelse. Også på dette punkt er Fællesraadet enig i, at der bør være fuld adgang til afskrivning som nævnt, men må påny fremhæve, at f. eks. en bygning med malerværksted ikke har en teknisk-økonomisk forældelse, der blot antydningvis er af et omfang som for butikksbygningernes vedkommende.

3. For lagerbygningers vedkommende er forholdet, at der efter gældende praksis kun kan foretages afskrivning under specielle betingelser, især at der foregår et særligt stort fysisk slid på bygningen som følge af karakteren af de opbevarede varer, eller som følge af ublid behandling under lagerekspeditionen.

Afskrivningsudvalget foreslår med henvisning til teknisk-økonomisk forældelse, at der fremover skal kunne foretages afskrivning i gruppe 1, jfr. § 18 a), på alle lagerbygninger, dog gælder dette ikke lagerbygninger eller lager tilknyttet en butik.

Fællesraadet er atter her enig i, at alle lagerbygninger bør kunne afskrives, men

kan ikke finde nogen saglig forklaring på, at f. eks. en groshandelens lagerbygninger skal kunne afskrives efter gunstigere regler end butikksbygninger eller lagerrum tilknyttet en butik. Fællesraadet må endog gøre gældende, at der normalt vil være et større slid i lagerlokaler tilknyttet en butik, end lagerlokaler tilknyttet store dele af engroshandelen og industrien. Det må i denne forbindelse erindres, at butikshandelen også forhandler grovvarer, at der forekommer en uafbrudt lagerekspedition, og at omsætningshastigheden er betydelig.

4. Afskrivningsudvalget foreslår — hvad Fællesraadet også kan tiltræde — en væsentlig udvidelse af afskrivningsadgangen for såkaldte accessoriske lokaler, f. eks. kontorlokaler, der direkte er tilknyttet en fabrik, hvad enten det er kontorlokaler i selve fabriksbygningen eller i bygninger, der er beliggende på fabrikkens areal. Man foreslår endvidere, at denne udvidelse også skal gælde andre accessoriske lokaler og faste anlæg, f. eks. civilbeskyttelsesrum, kantiner, garderober, baderum, interne vejanlæg, gårdspladser og parkeringspladser etc. Afskrivning skal ske efter reglerne for gruppe 1) bygninger, jfr. § 18 a).

På dette punkt henholder udvalget sig også til teknisk-økonomisk forældelse, men her gælder atter, at f. eks. en kontorbygning tilknyttet en industrivirksomhed ikke har en hurtigere teknisk-økonomisk forældelse end en butikksbygning, da kontorarbejde ikke er noget udadvendt, ligesom ændringer i kontorlokalers størrelse m. v. i vidt omfang efter de gældende regler vil kunne bekostes over vedligeholdelseskontoen.

I øvrigt skal opmærksomheden henledes på, at hvis f. eks. en butik er tilknyttet en industribygning, kan butikken afskrives med den højeste procentsats, jfr. § 22, stk. 4 — altså en diskriminering.

Det vil umiddelbart af det anførte fremgå, at der ikke er nogen basis for at stille butikksbygninger ringere end andre erhvervsbygninger, og der bør derfor for butikksbygninger gennemføres samme afskrivningsregler som for de øvrige bygningers vedkommende, således at butikksbygninger henføres til gruppe 1) (§ 18 a):

Bilag til bet. o. lovf. vedr. skattefri afskrivninger m. m.

Det har været anført, at butiksindehavere ikke vil få nytte af etablering af en afskrivningsadgang for bygninger i de tilfælde, hvor butiksindehaveren ikke er ejer af den pågældende bygning. Herom skal for det første bemærkes, at mange industribygninger og andre erhvervsbygninger (måske i ganske særlig grad værkstedsbygninger) ejes af andre end dem, der driver virksomhed i den pågældende ejendom, men også for sådanne bygningers vedkommende gives afskrivningsadgangen til dem, der ejer bygningen. Uanset under hvilken synsvinkel man anskuer afskrivningsadgangen — om begrundelsen er rent fysisk forældelse eller teknisk-økonomisk forældelse eller hensynet til fremme af rationalisering og erhvervsfremmende investeringer — er det også det rigtige, at afskrivningsadgangen gives til den, der ejer bygningen.

Der ses imidlertid ingen forskel på, om der er tale om en bygning til industri, til håndværk eller landbrug, eller om der er tale om butikbygninger.

Det er i øvrigt Fællesraadet opfattelse, at indehavere af butikker i bygninger, som ejes af andre, vil få en stærkere position over for ejerne, såfremt disse får afskrivningsadgang, idet dette moment vil indgå som et væsentligt led i fremtidige forhand-

linger om lejeafstøtelsen. Men ganske uanset dette har Fællesraadet vanskeligt ved at forstå, at de anførte synspunkter kan begrunde en lavere afskrivningsprocent for butikbygninger. Begrundelsen måtte i givet fald føre til, at man ikke godkender afskrivning på erhvervsbygninger, hvis ejerne ikke selv driver virksomhed i bygningen, men dette er som nævnt en urimelig og uhenigtsmæssig løsning og vil i øvrigt give anledning til talrige tvivlsspørgsmål, f. eks. i tilfælde, hvor bygningens ejer driver nogen virksomhed i ejendommen, medens øvrige dele af denne udlejes til andre erhvervsformål.

I øvrigt skal opmærksomheden henledes på, at de nævnte synspunkter allerede i et vist omfang er tilgodeset ved reglen om, at der ikke kan afskrives på bygninger, hvor ikke mindst 25 pct., respektive mindst 300 m² anvendes til erhvervsformål. Fællesraadet er ikke enig i denne begrænsning, som savner en egentlig økonomisk eller teknisk begrundelse, men man har forståelse for, at det af administrative grunde kan være hensigtsmæssigt med en sådan „spærreregulering“, der dog forekommer os rigoristisk.

Fællesraadet skal anmode om foretræde for folketingsudvalget.

Med ærbødighed.

Axel Müller.

Formand.

/E. Groth-Andersen, generalsekretær.

Til folketingsudvalget vedrørende det af finansministeren den 14. marts 1968 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Bilag 6.

FINANSMINISTERIET

Bemærkninger til bilag 5.

I skrivelsen af 26. april 1968 tilslutter *Butikshandelens Fællesraad* sig den mindretalsudtalelse, som fællesraadets repræsentant i afskrivningsudvalget har afgivet i dette udvalgs betænkning af 5. marts 1968.

Forskellige spørgsmål, der nævnes i begyndelsen af henvendelsen, skal ikke omtales nærmere her, idet fællesrådet er indstillet på, at dets opfattelse vedrørende disse spørgsmål ikke kan gennemføres for tiden. Man skal med hensyn til disse spørgsmål tillade sig at henvise til den fremstilling, afskrivningsudvalgets betænkning giver af henholdsvis flertallets og mindretallets synspunkter.

Fællesrådet henstiller, at de afskrivningsregler, der er foreslået for erhvervsbygninger inden for industri, landbrug, håndværk og handel, også kommer til at gælde for butikbygninger. Efter fællesraadets opfattelse er butikbygninger måske mere end nogen anden bygningsart genstand for teknisk-økonomisk forældelse. For visse af de bygninger, der er henført til gruppen vedrørende industribygninger m. v., indtræder den teknisk-økonomiske forældelse efter fællesrådets opfattelse langsommere end for butikbygninger.

I betænkningen om bygningsafskrivninger (side 19) udtaler afskrivningsudvalget:

„Hvornår en bygning vil være forældet i teknisk-økonomisk forstand, beror på den fremtidige økonomiske og tekniske udvikling, som man ikke kan have nogen sikker viden om. At fastsætte det åremål, hvorover en bygning bør kunne afskrives med den teknisk-økonomiske forældelse som målestok, lader sig derfor ikke gøre uden et skøn, der vil være behæftet med overordentlig stor

usikkerhed. Det må tale for, at man afholder sig fra at opdele de bygninger, hvorpå der skal kunne foretages afskrivninger, i et større antal grupper med forskellige afskrivningsprocenter.“

Dette er forklaringen på, at der inden for hver af de foreslåede 2 afskrivningsgrupper kan forekomme *enkelttilfælde*, hvor en bygning ligger uden for det gennemsnit, der for gruppen som helhed er forudsat med hensyn til værdiforringelse på grund af teknisk-økonomisk forældelse.

Udvalgsflertallets forslag, der er lagt til grund for lovforslaget, forudsætter derimod, at der *typisk* eller gennemsnitlig er en forskel på de bygninger, der er henført til henholdsvis gruppe 1 og gruppe 2. Om denne saglige vurdering af de 2 grupper hedder det i betænkningen:

„Selv om forholdet bedømmes ud fra kriteriet teknisk-økonomisk forældelse, er det dog den overvejende opfattelse i udvalget, at der er en væsentlig forskel i „levetiden“ for på den ene side landbrugets driftsbygninger samt bygninger, der anvendes til industrielle formål eller formål, som kan sidestilles dermed, og på den anden side butikbygninger o. lign. Ud fra denne opfattelse kan det ikke anses for realistisk at fastsætte et enkelt sæt afskrivningsprocenter (henholdsvis en relativt høj procent gældende for de første år efter bygningens erhvervelse og en lavere procent gældende for senere år, som vil give rimelige — hverken for store eller små — afskrivningsmuligheder for alle de kategorier af erhvervsbygninger, der er tale om at gøre afskrivningsberettigede. Under hensyn hertil foreslår et flertal (udvalget med undtagelse af Groth-Andersen), at de afskriv-

ningsberettigede erhvervsbygninger opdeles i to hovedgrupper med hver sit sæt afskrivningsprocenter.“

Lovforslagets afskrivningsprocenter følger ligeledes det nævnte flertals indstilling; dog har landboforeningernes repræsentant i udvalget ikke ønsket at tage stilling til afskrivningsprocenterne i afskrivningsgruppe 2 (butikbygninger m. v.).

Nogle enkeltheder i fællesraadets fremstilling giver anledning til følgende bemærkninger:

Det er ikke altid tilfældet, at de „accessoriske“ lokaler og anlæg, der omtales i henvendelsen side 4, punkt 4, skal afskrives efter reglerne for bygninger i gruppe 1 (§ 18, stk. 1, litra a). Efter den foreslåede § 22, stk. 5, gælder det kun lokaler eller anlæg, der knytter sig til en bygning i gruppe 1. Knytter de sig til en bygning i gruppe 2 (§ 18, stk. 1, litra b), skal de afskrives efter denne gruppes afskrivningssatser.

I henvendelsens side 4, næstsidste stk.,

omtales et tilfælde, hvor en butik er knyttet til en industribygning. Fællesraadet forudsætter, at en sådan butikbygning kan afskrives efter satserne for industribygninger. Et noget lignende tilfælde er omtalt i besvarelsen af udvalgets spørgsmål 8 vedrørende en detailbutik, der ligger ved siden af en engrosvirksomhed og drives af denne. Som omtalt i den nævnte besvarelse, forekommer det særdeles tvivlsomt, om der i et sådant tilfælde vil foreligge en tilknytning af den art, der er nævnt i den foreslåede § 18, stk. 1, litra c, Det samme gælder i det tilfælde, som Butikshandelens Fællesraad omtaler.

Med hensyn til omtalen af lejede butikslokaler skal man i det hele tillade sig at henvise til besvarelsen af udvalgets spørgsmål nr. 6 og 7. Det skal dog bemærkes, at det ikke — som anført af fællesraadet — er med denne begrundelse, at butikbygninger er henført til afskrivningsgruppe 2.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v. og forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v. m. fl. lovforslag.

Bilag 7.

DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

Den 8. maj 1968.

Herved skal Danske Arkitekters Landsforbund tillade sig at rette henvendelse til det ærede Folketingsudvalg i spørgsmålet om afskrivning på bygninger, idet tegnestuer udtrykkeligt er anført blandt de bygninger, hvorpå der ikke kan foretages skattemæssige afskrivninger.

Vi skal i denne forbindelse pege på, at tegnestuer i dag i stigende omfang etableres i specielt indrettede — evt. specielt opførte — bygninger, hvor der ved indretningen er taget hensyn til de særlige krav, som en tidsvarende indrettet tegnestue må stille. Dette bevirker, at de pågældende lokaler ikke uden bekostelige ændringer kan anvendes til andet formål. Samtidig stiller den hurtige tekniske udvikling inden for arkitekturhvervet stadig nye krav, således at værdien af bygninger, der er indrettet til arkitekttegnestuer, ikke kan påregnes opretholdt gennem normal vedligeholdelse.

Arkitekttegnestuer må derfor i udpræget grad henregnes til den kategori af bygninger, der kan miste værdi på grund af teknisk-økonomisk forældelse.

Endvidere skal vi henlede opmærksomheden på, at arkitektvirksomhederne er underkastet de almindelige konkurrencemæssige vilkår i erhvervslivet herunder en ofte meget pågående konkurrence fra andre former for erhvervsvirksomhed inden for bygningsindustrien. På flere af disse erhvervsvirksomheders bygninger kan der iflg. lovforslaget foretages skattemæssige afskrivninger.

Vi skal derfor tillade os at henstille, at arkitekttegnestuerne henregnes til den gruppe driftsbygninger, hvorpå der kan foretages skattemæssige afskrivninger, eller at der åbnes mulighed for, at ligningsrådet, jfr. § 18, stk. 2, kan tillade afskrivning på tegnestuer.

Med venlig hilsen

P. L. V.

Jørgen Selchau.
Næstformand

A. Warming.
Afdelingschef

Til Folketingsudvalget vedrørende lovforslag nr. 92
om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Bilag 8.

DE SAMVIRKENDE DANSKE LANDBOFORENINGER

Den 24. april 1968.

Vedrørende beskatning af fortjeneste ved salg af bygninger.

Det anføres i bemærkningerne side 8 til det foreliggende lovforslag, at De samvirkende danske Landboforeningers repræsentant i afskrivningsudvalget har stillet forslag om en mindre omfattende beskatning ved afståelse af bygninger end indstillet af flertallet, men at foreningerne i øvrigt har tiltrådt det af dette udvalgs flertal stillede forslag om ændrede regler for bygningsafskrivning.

På denne baggrund ønsker landboforeningerne herved over for folketingsudvalget at præcisere, at man ikke blot har stillet det omtalte forslag til en mindre omfattende beskatning, men har gjort dets gennemførelse til en *forudsætning for at tiltræde forslaget*s øvrige punkter vedrørende den ændrede afskrivningsmetode.

Som anført i afskrivningsudvalgets betænkning (side 25) er det af erhvervslivets repræsentanter i udvalget fremhævet, at den skete stigning i bygningsværdierne helt eller delvis er af nominal karakter og ikke udtryk for nogen reel værdiforøgelse. Den er således i vid udstrækning en ren inflationsvirkning, som det vil være urimeligt at beskatte, hvilket følgende eksempel viser.

En bygning med en *faktisk levetid* på 50 år anskaffes for 100.000 kr. og afskrives med 2 pct. årlig. Efter 25 års forløb er den således halvt nedslidt og derfor nedskrevet til 50.000 kr. Hvis det samtidig forudsættes, at inflationen på disse 25 år nøjagtigt har halveret pengenes købeevne, vil denne bygning ved salg indbringe 100.000 kr. (det koster 200.000 kr. at bygge en tilsvarende ny bygning). Den pågældende ejer af bygningen har således ikke ved salget haft

nogen reel fortjeneste — blot en inflations-sikring, som i almindelighed ikke er underkastet beskatning — men skal efter det foreliggende forslag beskattes af de 50.000 kr., hvormed bygningen er afskrevet i hans ejertid.

Det er den i dette eksempel nævnte situation, man vil bringe landbrugets samlede bygningsmasse i ved den konsekvente efterbeskatning af enhver afskrivning. Ved 10. alm. vurdering i 1950 blev landbrugets bygningsværdi ansat til 3,4 milliarder kr. Den samme bygningsmasse — eller rettere en mindre bygningsmasse, fordi nybyggeri og vedligeholdelse har været stagnerende gennem de senere år — blev ved 13. alm. vurdering i 1965 ansat til 17,5 milliarder kr. Disse tal viser, at hvis den foreslåede beskatningsregel havde været gældende i perioden 1950-65, ville praktisk taget enhver foretagens afskrivning i landbruget i denne periode være blevet efterbeskattet, efterhånden som de pågældende ejendomme var blevet handlet ved generationsskifte m. v., og dermed var adgangen til afskrivning til en vis grad gjort illusorisk for landbruget.

Landboforeningerne er enige i, at „for meget afskrevne beløb“ bør efterbeskattes, men finder som nævnt, at den foreslåede beskatningsregel går langt herudover. I princippet burde man ved ethvert salg af en bygning, hvorpå der har været afskrevet, udskille den del af en eventuel avance, som alene har sin årsag i inflationen — og så undtage denne del af „avancen“ for beskatning.

En sådan ordning lader sig dog næppe praktisere, hvorfor landboforeningerne som

en praktisk løsning her skal gentage sit i afskrivningsudvalget stillede forslag om, at beskattningen begrænses til det beløb, hvormed den solgte bygning er afskrevet udover laveste procentsats i afskrivningsgruppe I, d.v.s. 2 pct.

Denne løsning indebærer for det første den fordel, at den vil være let at administrere. Den procentdel af en bygnings anskaffelsessum, som ikke skal efterbeskattes, vil ganske enkelt være bestemt ved en multiplikation af 2 med det antal år, den pågældende har ejet bygningen. For det andet vil forslaget være en videreførelse af den gældende bestemmelse om, at almindelige afskrivninger ikke efterbeskattes.

Vedrørende afskrivning på maskiner og lignende driftsmidler.

I forslagets § 1, nr. 4, stilles forslag om ændring af reglerne for afskrivning på nyanskaffede maskiner m. v. Den gældende bestemmelse om, at førsteårsafskrivningen højst kan andrage 15 pct., skal kun gælde

for anskaffelser i indkomstårets anden halvdel. Det er landboforeningernes opfattelse, at de hensyn, der begrunder en begrænsning overhovedet af afskrivningsadgangen, er mindre væsentlige end det regnskabsmæssige besvær, der er forbundet med en sådan regels administration, hvorfor det ville være rimeligt helt at ophæve denne begrænsning.

Men hvis den opretholdes, bør bestemmelsen i § 2, stk. 3, om, at den fulde salgssum for solgte driftsmidler skal fradrages i saldoværdien, ændres. Denne bestemmelse indebærer nemlig, at den landmand, der f. eks. skifter sin mejetærsker ud, inden denne er nedskrevet til mindre end halvdelen af anskaffelsessummen for den nye mejetærsker, får sin saldoværdi reduceret, skønt der dog er foretaget en investering. Dette kan ikke være lovens hensigt, hvorfor bestemmelsen bør ændres derhen, at landmanden i tilfælde af udskiftning af en maskine m. v. får adgang til at *tillægge halvdelen af byttesummen* på denne maskine.

For De samvirkende danske Landboforeninger

Anders Andersen.

Til det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af lovforslag nr. 92 til lov om ændringer i afskrivningsloven.

Bilag 9.

FINANSMINISTERIET

Bemærkninger til bilag 8.

I henvendelsen fra *De samvirkende danske Landboforeninger* gøres der indledningsvis en bemærkning, om fremstillingen i bemærkningerne til lovforslaget om ændring af afskrivningsloven, side 8. Det drejer sig om den stilling, landboforeningernes repræsentant i afskrivningsudvalget har taget til udvalgets betænkning om afskrivning på bygninger. I anledning heraf skal man oplyse, at det omtalte afsnit i lovforslagets bemærkninger refererer til følgende afsnit i betænkningen side 7:

„Et mindretal (Pilegaard Larsen) tager ikke stilling til afskrivningsprocenterne for bygninger i den i betænkningen omtalte afskrivningsgruppe II. Dette mindretal kan i princippet tilslutte sig, at der gennemføres en beskatning ved afståelse af bygninger, men ikke i det af flertallet foreslåede omfang; der henvises herom til mindretallets bemærkninger side 25. Mindretallet kan i øvrigt tiltræde flertallets forslag.“

Finansministeriet deler den i henvendelsen udtrykte opfattelse, at det næppe er muligt at praktisere en ordning, hvorefter man ved ethvert salg af en bygning, hvorpå der har været afskrevet, skulle udskille den del af en eventuel avance, som alene har sin årsag i en inflatorisk udvikling.

Den af landboforeningerne foreslåede løsning betegnes i henvendelsen som en videreførelse af den gældende bestemmelse om, at almindelige afskrivninger ikke beskattes.

Det skal hertil bemærkes, at almindelig afskrivning på landbrugets driftsbygninger i reglen højst kan udgøre $1\frac{1}{4}$ pct. årlig efter de gældende regler, medens den lavere afskrivningsssats, som ifølge lovforslaget afløser de almindelige afskrivninger, udgør indtil 2 pct. årlig for bl.a. landbrugets driftsbygninger. Den gældende lovs salgsbeskatningsregel finder ikke anvendelse, når skatte-

yderen alene har foretaget de omtalte almindelige afskrivninger. Når der skal ske salgsbeskatning, fordi skatteyderen tillige har foretaget ekstraafskrivning eller forlods afskrivning, regnes de foretagne almindelige afskrivninger dog med ved opgørelsen af det „for meget afskrevne“ beløb, der skal beskattes.

Det følger af det anførte, at landboforeningernes forslag i to henseender ville medføre en lettelse i forhold til den gældende beskatningsregel. For det første skulle afskrivninger på indtil 2 pct. årlig også være undtaget fra beskatning, når skatteyderen har benyttet de højere begyndelsesafskrivninger, som ifølge lovforslaget afløser ekstraafskrivningerne, eller har foretaget forlods afskrivning i henhold til investeringsfondsloven. For det andet kan de afskrivninger, som skulle undtages fra beskatning, efter forslaget udgøre indtil 2 pct. årlig, medens de almindelige afskrivninger, som efter den gældende lov er undtaget fra beskatning, når der kun afskrives almindeligt, i reglen udgør $1\frac{1}{4}$ pct. årlig for landbrugsbygninger.

Over for landboforeningernes synspunkt står den opfattelse, som et flertal i afskrivningsudvalget (udvalget med undtagelse af landboforeningernes og butikshandelens repræsentanter) har tiltrådt (betænkningen side 24-25).

Gennemføres de foreslåede udvidelser af området for bygningsafskrivninger og de foreslåede afskrivningsregler, har det nævnte flertal fundet, at det vil være rimeligt og på linje med de synspunkter, der har fundet udtryk i de nugældende beskatningsregler i afskrivningslovens § 28, at beskattede fortjenesten ved afhændelsen af en bygning som særlig indkomst i alle tilfælde, hvor afhænderen i sin besiddelsestid har foretaget skattefri afskrivning på bygningen, og så-

ledes at fortjenesten kun beskattes i det omfang, den modsvarer den samlede afskrivning i besiddelsestiden.

I betænkningen er der i denne forbindelse peget på en række forskelle mellem de vilkår, der vil gælde for afskrivning efter de gældende regler og afskrivning efter forslaget. Det er således omtalt, at de gældende almindelige afskrivninger kun kan foretages som en bunden lineær afskrivning, medens der i de foreslåede afskrivningsregler ikke er tale om bundne afskrivninger.

Der er endvidere gjort opmærksom på, at den foreslåede mindsteprocent i mange tilfælde vil være højere end den procent, der svarer til de pågældende bygningers antagelige fysiske levealder.

Endvidere anføres det i betænkningen, at afskrivning efter de foreslåede nye regler i mange tilfælde vil ske i et hurtigere tempo end den faktiske værdiforringelse. Det skyldes, at forslagets afskrivningssatser er fastsat med hensyntagen til muligheden for teknisk-økonomisk forældelse, og at det på forhånd er uberegneligt, hvornår og hvor meget en bygning forringes i værdi som følge af teknisk-økonomisk forældelse. Værdiforringelsen vil næppe nogen sinde foregå jævnt over tiden på samme måde som bygningens forringelse på grund af slid og ælde.

Med hensyn til landboforeningernes ønske om helt at ophæve begrænsningen af førsteårsafskrivningen på maskiner og lignende driftsmidler tillader man sig at henvise til besvarelsen foran under a) vedrørende henvendelsen fra Butikshandelens Fællesraad.

De i henvendelsen omtalte tilfælde, hvor maskiner m. v. udskiftes, belyses i eksempel 1-4. Af hensyn til overskueligheden er eksemplerne forenklet, idet der ikke er regnet med andre aktiver på afskrivnings-saldoen end den maskine, der udskiftes.

Eksempel 1.

Begyndelsessaldo „år 1“	0
En maskine anskaffes i anden halvdel af „år 1“ for 10.000 kr., hvoraf halvdelen ifølge lovforslaget tillægges saldværdien med	5.000
Afskrivningsberettiget saldværdi år 1	5.000
Afskrivning år 1 (30 pct.)	1.500
	<hr/> 3.500

Nu tillægges den anden halvdel af anskaffelsessummen	5.000
Saldoværdi ved udgangen af år 1, der overføres til år 2 som ny begyndelsessaldo	8.500
I anden halvdel af år 2 udskiftes maskinen, således at den indgår i handelen med 8.500 kr. Dette beløb fradrages i saldværdien som salgssum	÷ 8.500
	<hr/> 0

Udover den gamle maskine erlægger skatteyderen kontant 1.500 kr. for den nye maskine, hvis anskaffelsessum således udgør 10.000 kr. Halvdelen af dette beløb tillægges saldværdien med	5.000
Afskrivningsberettiget saldværdi år 2	5.000
Afskrivning år 2 (30 pct.)	1.500
	<hr/> 3.500

Nu tillægges den anden halvdel af anskaffelsessummen	5.000
Saldoværdi ved udgangen af år 2 overføres til år 3 som ny begyndelsessaldo	8.500

Eksempel 2.

Såfremt skatteyderen ikke havde udskiftet maskinen i år 2, kunne han for dette år have afskrevet saldværdien	8.500
med indtil 30 pct. =	2.550
men til gengæld kunne til år 3 kun overføres en saldværdi på	<hr/> 5.950

Eksempel 1 og 2 viser, at udskiftningen i anden halvdel af år 2 medfører en lavere afskrivningsberettiget saldværdi i dette år, medens den afskrivningsberettigede saldværdi i år 3 til gengæld bliver højere.

Eksempel 3.

Hvis udskiftningen var sket i første halvdel af år 2, ville dette års afskrivninger blive:	
Begyndelsessaldo år 2	8.500
Salgssum	8.500
	<hr/> 0

	kr.
Anskaffelsessum for ny maskine..	+10.000
Afskrivningsberettiget saldoværdi	
år 2.....	10.000
Afskrivning år 2 (30 pct.).....	3.000
Ny saldoværdi, der overføres til	
år 3 som ny begyndelsessaldo	<u>7.000</u>

Eksempel 4.

Efter den af landboforeningerne skitserede ordning skulle afskrivningsforløbet i år 2 formentlig blive således, hvis udskiftningen sker i andet halvår:

Begyndelsessaldo år 2.....	8.500
Salgssum.....	<u>÷ 8.500</u>

Halvdelen af anskaffelsessum for ny maskine.....	+ 5.000
For så vidt der ved byttesummen forstås den samlede anskaffelsessum for den nye maskine,	

	kr.
10.000 kr., tillægges endvidere den anden halvdel af dette beløb.....	<u>+ 5.000</u>
Afskrivningsberettiget saldoværdi	
år 2.....	10.000
Afskrivning år 2 (30 pct.).....	3.000
Ny saldoværdi, der overføres til	
år 3.....	<u>7.000</u>

I det valgte eksempel medfører denne løsning, at skatteyderen undtages helt fra den forskydning af afskrivningerne, som den foreslåede begrænsning af afskrivningsmulighederne ellers medfører.

Det bemærkes, at en ordning som den omtalte vil medføre praktiske ulemper, som især skyldes vanskeligheden ved at afgøre og kontrollere, i hvilket omfang årets nyanskaffelser er sket som led i en udskiftning af den hidtidige beholdning af driftsmidler.

Bilag 10.

DE SAMVIRKENDE KØBMANDSFORENINGER I DANMARK

Hellerup, den 7 maj 1968.

I tilslutning til den den 26. f. m. fra Butikshandelens Fællesråd til folketingsudvalget fremsendte skrivelse vedrørende afskrivning på bygninger tillader undertegnede organisation sig at supplere med følgende betragtninger:

Ved en vurdering af butikksbygningers teknisk/økonomiske forældelse må konsekvenserne af den stærke strukturændring inden for dansk varedistribution tages i betragtning. En udpræget brancheglidning bevirker, at mange mindre forretninger sammenlægges med deraf følgende bygningsændringer.

Forbrugerkravene påvirker butiksmønstret i samme retning, f. eks. ved at købmændene udvider med ferskvareafdelinger, hvilket kræver store og kostbare bygningsændringer.

Sundhedsmyndighedernes krav til en højere hygiejnisk standard i butikkerne forudsætter større sanitære anlæg — herunder fliser på vægge og klinker på gulve. Sidstnævnte kræves nu også i kælderrummene.

Brandmyndighederne skærper deres krav, efterhånden som der indbygges installationer som transportbånd og lignende effektivitetsfremmende foranstaltninger.

Til alt dette kommer de allokeringsmæssige krav, som påvirker de teknisk/økonomiske forhold enormt. Byplanlægning, sæneringer og ændrede forbrugervaner fører en helt ny butikssammensætning med sig. Det er indlysende, at den udvikling, vi gennemløber fra disk- og tempobetjening til selvbetjening og supermarkeder samt varehuse, forudsætter ombygninger og butiksinvesteringer af tidligere ukendt omfang.

Alt dette afspejler sig blandt andet i kre-

ditinstitutternes forholdsvis korte løbetid for 3. prioriteter i butikksbyggeri. Den er i reglen ikke over 15 år, fordi man regner med en nedslidning og teknisk/økonomisk forældelse inden for denne periode.

Det betyder samtidig, at man til byggeri inden for butikshandelen skal være indstillet på at arbejde med forholdsvis kortfristet investeringskapital, hvilket gør afskrivningsmulighederne så meget mere påkrævet.

Det kan nævnes, at man i USA for centrenes vedkommende regner med en „nedslidning“ på 8-10 år.

Vedlagte skitse*) viser en del af „Rundhøj-Centret“ ved Århus, der i øjeblikket er under opbygning. Salgshallen og lagerkælderen dækker 4.000 etagemeter. I salgshallen er der foruden supermarked med slagterafdeling og cafeteria placeret 8 brancheområder plus bageri.

Det kan nævnes, at der alene i supermarkedets afdeling årligt vil blive ekspederet en vare-volumen svarende til, hvad der transporteres på 400 lastvogne, og der påregnes ca. 4.000 ekspeditioner pr. dag, hvilket svarer til en kundestrøm på 1-1½ million om året.

En sådan trafik medfører — foruden fysisk nedslidning — krav om stadig teknisk forbedring af bygningen. Eksempelvis kan nævnes, at den kostbare slagterafdeling formentlig bygningsmæssigt helt skal ændres i løbet af kort tid under hensyn til den ny, industrielle pakketeknik, som er på vej.

Lagerkælderen er placeret under salgshallen. Det er kostbare kvadratmetre, hvor man nøjes med mindst muligt areal, og det giver en omsætningshastighed og intern transport, som er langt mere intens, end hvad

*) Ikke optrykt.

man kender i normale lagerbygninger. Derfor er slitagen også større.

Endelig skal der til vurdering af det urimelige i at give butikshandelen ringere afskrivningsmuligheder end andre erhverv peges på den særlige forskelsbehandling, som vil opstå på et område som silobyggeri. De grovarehandlende købmænd gennemfører i disse år et betydeligt silobyggeri, der — så vidt det kan ses — kun vil kunne afskrives efter de lave satser. Silobyggeri gennemført efter

de samme principper ude i landbruget vil derimod falde ind under de almindelige satser.

Alt i alt er det sagligt rigtigt at hævde, at den bygningstekniske udvikling, butikshandelen befinder sig i, er langt mere voldsom end i noget andet erhverv, hvilket taler for, at butikshandelen burde have de gunstigste afskrivningsvilkår — og i al fald ikke vilkår, der stadig er ringere end for så godt som alle andre erhverv.

Med ærbødighed

DE SAMVIRKENDE KØBMANDSFORENINGER I DANMARK

Svend Gade.

Til folketingsudvalget vedrørende det af finansministeren den 14. marts 1968 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Bilag 11.

ERHVERVSRÅDET FOR GARTNERI OG FRUGTAVL

Den 2. april 1968.

Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl anmoder om foretræde for udvalget, dels for at udtrykke tillid til, at forslaget regler for afskrivning på erhvervets bygninger må anses for tilfredsstillende, dels for at rette henstilling til udvalget om at søge rimelige regler for afskrivning af *frugtavlens* for-gængelige formueværdier optaget i den frem-tidige lovgivning.

I. Afskrivning

på bygninger i gartneri og frugtavl.

Den for drivhuse (opført efter 15. marts 1968) foreslåede fremgangsmåde, hvorefter anlæg af denne art kan afskrives på 10 år, er i god overensstemmelse med vilkårene for igangværende virksomheder.

For nyetablerede virksomheder ønskes *mulighed* åbnet for 1-3 års udsættelse af afskrivningens påbegyndelse.

Erhvervsrådet går ud fra, at andre bygninger, der tjener samme formål som drivhuse, f. eks. champignonhuse, komposteringslader, løgdrivningshuse og -lader samt kølerum og pakkerum opført i forbindelse med drivhusanlæg vil kunne behandles efter samme regler som drivhuse.

Andre bygninger.

Erhvervsrådet går ligeledes ud fra, at der fremtidig må være indiskutabel mulighed for at kunne foretage afskrivning efter § 18 på: frugtopbevarings- og -sorteringsbygninger, bygninger i planteskoler, der er indrettet opbevaring, sortering, pakning og salg af planteskoleprodukter, og i det hele taget enhver bygning, der er indrettet i forbindelse med produktion og salg af erhvervets produkter.

II. Frugtavlens.

I forbindelse med ændring af reglerne for skattemæssige afskrivninger anmoder Erhvervsrådet om, at produktionsgrundlaget

for frugtavlens: *frugttræerne* tages i betragtning.

Ifølge gældende regler anlægges en frugtplantage over formueregnskabet, men hidtil har det ikke været tilladt at afskrive anlægssummen over driftsregnskabet.

I moderne frugtavl er forløbet af en plantagekultur følgende:

I. periode.

1. år	plantningsår,
2.-5. år	anlægsår uden høst,
5.-7. år	anlægsår med nogen høst.

II. periode.

7.-12. år	fuld bæring — „indtjeningsår“.

III. periode.

12.-17. (20) år	aftagende værdi.

Trods sædvanlig god pasning og vedligeholdelse vil frugtplantagens værdi ikke kunne opretholdes, hvorfor det efter gængse principper for afskrivning må anses for naturligt og rimeligt, om anlægsomkostningerne gennem afskrivning fordeles over normallevetiden efter en brugbar metode.

I investeringsperioden (1.-7. år) er der hverken regnskabsmæssig eller anden motivering for at foretage afskrivning, til gengæld er der rimelig begrundelse for en varierende afskrivning i de følgende år, idet klimatiske og andre forhold kan øve væsentlig indflydelse på plantagen som indkomstgivende investering.

Såvel anlægsudgift som levealder er afhængig af flere forhold, men med udgangspunkt i moderne frugtavl foreslås følgende:

Anlægsudgiften begrænses til de dokumenterede udgifter ved fremskaffelse af plantematerialet (ca. 1.000 frugttræer pr. ha + læplantning) samt omkostningerne ved plantningen. I alt 5.000-10.000 kr. pr. ha.

Levealderen foreslås fastsat til i alt 20 år fra plantningsåret.

Afskrivningsperioden foreslås fastsat til 10 år — at regne fra plantagens 6.-7. år til dens 16.-17. år.

Afskrivningsprocenten foreslås i henhold hertil fastsat med indtil 20 pct. p. a. fordelt over levetiden efter frugtavlernes ønske og behov.

Da der ofte er tale om, at en frugtplantage må ryddes før udløbet af normal levealder, ønskes evt. uafskrevet restbeløb behandlet efter nedskrivningsreglerne i forslaget § 27.

Der ønskes også adgang for ejere og erhververe af bestående frugtplantager til at optage skattemæssige afskrivninger i regnskabet i plantagearealets restlevetid på

grundlag af dokumenterede anlægs- eller anskaffelsesomkostninger.

Selv om frugtplantager må betragtes på linje med driftsmidler og derfor med nogen ret kunne henføres til en saldoafskrivning som for maskiner etc., vil det nok være rimeligere at indføje en lille gruppe særbestemmelser i forbindelse med afskrivning af andre „forskelsværdier“ i § 18.

Derimod vil Erhvervsrådet ikke finde det rimeligt og retfærdigt, om frugtavlernes fortsat skal være afskåret fra at foretage afskrivning på et produktionsapparat, der ikke kan vedligeholdes over driftsregnskabet, og som er udsat for forældelse, og håber derfor, at udvalget vil finde udveje for en rimelig imødekommenhed af de her fremførte synspunkter, som Erhvervsrådets sagkyndige på området gerne vil have adgang til at uddybe nærmere ved fremmøde for udvalget.

Med højagtelse.

A. Paulsen.

/A. Stauning.

Til det af Folketinget nedsatte udvalg vedrørende forslag nr. 92 til lov om ændring af lov om skattefri (skattemæssige) afskrivninger.

Bilag 12*).

FINANSMINISTERIET

Bemærkninger til bilag 11.

I anledning af henvendelsen fra *Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl* bemærkes:

I. Vedrørende afskrivning på bygninger.

A. Erhvervsrådet ønsker, at nyetablerede virksomheder inden for gartneri og frugtavl får mulighed for at udsætte afskrivningernes påbegyndelse i 1-3 år.

Efter lovforslaget er der ikke noget til hinder for, at en virksomhed helt eller delvis undlader at afskrive på en bygning i et eller flere år, herunder også de første 3 år efter anskaffelsen. Der kan herom henvises til den foreslåede § 24, stk. 1, der er omtalt i be- svarelsen af udvalgets spørgsmål 15.

I modsætning til, hvad der gælder under de nuværende bundne bygningsafskrivninger, vil de afskrivninger, som den skattepligtige undlader at foretage i et givet indkomstår, ifølge lovforslaget kunne indhentes senere. Det betyder, at den samlede afskrivningsperiode bliver længere. Derimod betyder det ikke, at skatteyderen i senere indkomstår kan overskride de overgrænser, som lovforslaget fastsætter for et enkelt års afskrivning.

Undlader ejeren af en nyetableret gartnerivirksomhed f. eks. at afskrive på drivhusene i de første 3 år efter anskaffelsen, vil det videre afskrivningsbeløb blive som i nedenstående eksempel, såfremt der i alle de efterfølgende år foretages størst mulig afskrivning.

Eksempel.

Anskaffelsessum, drivhuse...	500.000 kr.
Afskrivning år 1-3.....	0 -
	<hr/> 500.000 kr.
Afskrivning år 4-10:	
7 × 9 pct. = 63 pct.....	315.000 -
	<hr/> 185.000 kr.
Afskrivning år 11-17:	
7 × 5 pct. = 35 pct.....	175.000 -
	<hr/> 10.000 kr.
Afskrivning år 18: 2 pct....	10.000 -
	<hr/> 0 kr.

*) Jfr. spørgsmål 11 og 12 i bilag 1.

De anførte afskrivningssatser på henholdsvis 9 pct. og 5 pct. årlig fremkommer på den måde, der er omtalt i bemærkningerne til den foreslåede § 22, jfr. lovforslagets side 14, eksempel 1.

B. Erhvervsrådet går ud fra, at bygninger, der tjener samme formål som drivhuse, f. eks. champignonhuse, komposteringslader, løgdrivningshuse og -lader samt kølerum og pakkerum opført i forbindelse med drivhusanlæg, vil kunne behandles efter samme regler som drivhuse.

Efter den foreslåede § 18, stk. 1, litra a, vil der kunne foretages skattemæssig afskrivning på alle de nævnte bygninger. Spørgsmålet om afskrivningssatsernes størrelse skal afgøres efter de almindelige regler i den foreslåede § 22.

I hidtidig praksis er der i en del tilfælde regnet med en længere fysisk levealder for nogle af de nævnte bygninger end for drivhuse. (Der foreligger således afgørelser, hvor efter levalderen er ansat til 50 år for et champignonhus og et løgdrivningshus (dog 25 år for et løgdrivningshus af træ)). Hvor den fysiske levealder således ansættes til et længere åremål, vil det kunne medføre, at afskrivningssatserne ikke kan forhøjes i medfør af § 22, stk. 2, eller at der bliver tale om en mindre forhøjelse end for drivhuse.

Hvor en bygning af den nævnte art med hensyn til anvendelse og beliggenhed knytter sig til bygninger (f. eks. drivhuse), for hvilke afskrivningssatserne er forhøjet, må det dog forekomme rigtigt, at de forhøjede satser også gælder for den tilknyttede bygning. Et herpå sigtende ændringsforslag vil blive tilsendt udvalget.

C. Det kan bekræftes, at der efter den foreslåede § 18 vil kunne foretages afskrivning på de i henvendelsen side 1 f. n. omtalte „andre bygninger“.

II. Vedrørende afskrivning på frugtræer.

Som anført i henvendelsen kan der ikke foretages skattemæssig afskrivning på udgift

til anskaffelse og plantning af frugttræer og hegnplanter i en nyanlagt frugtplantage. Det samme gælder den købesum, der betales for frugttræer ved køb af en igangværende frugtplantage. Lovforslaget medfører ingen ændring i det anførte. I Meddelelser fra Statens Ligningsdirektorat og Ligningsrådet, januar 1968, side 144, er der i overensstemmelse med en af landsskatteretten afsagt kendelse givet følgende vejledende anvisning om frugtplantager:

„Ejere af nyanlagte frugtplantager kan ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrage skatter og renter, medens anlægsudgifter ikke kan fradrages. Til anlægsudgifter må foruden de rene anlægsudgifter (f. eks. udgift til køb af jord og plantning) henregnes en del af de i de første år — bortset fra skatter og renter — i øvrigt medgåede nettoudgifter, d. v. s. udgifterne efter fradrag af eventuelt opnået indtægt.

Som følge heraf tillades de nævnte nettoudgifter ikke fradraget i indkomstopgørelsen for de to første driftsår, medens man for de følgende driftsår tillader nedennævnte andele af nettoudgifterne fradraget:

3. driftsår	25 pct.
4. —	50 —
5. —	75 —
6. — og fremefter	100 —

Ved første driftsår forstås i denne forbindelse det år, der omfatter den første sommer efter træernes plantning.

Et eventuelt driftsoverskud medregnes fuldt ud i indkomstopgørelsen.

Erhverves en igangværende frugtplan-

tage, anses værdien af eventuel frugt på træerne på erhvervelsestidspunktet som en bestanddel af den faste ejendom, og værdien kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen.

Den i nyanlagte frugtplantager foretagne investering, som, jfr. foran, ikke kan frækkes indkomstopgørelsen, og den ved køb af igangværende frugtplantager erlagte købesum for træerne kan ikke gøres til genstand for afskrivning.“

Derimod er det ikke rigtigt, hvis Erhvervsrådet med bemærkningerne i henvendelsens sidste stykke har villet udtrykke den opfattelse, at vedligeholdelsesudgifter ikke kan fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Vedligeholdelsesudgifter kan fradrages i medfør af § 6, stk. 1, litra e, i statsskatteloven af 10. april 1922.

I praksis antages det, at også udgiften til genplantning af frugttræer i en eksisterende frugtplantage til erstatning for gamle træer kan fradrages i det år, hvor genplantningen sker. En ordning, hvorefter der kunne afskrives på frugttræerne i en nyanlagt eller nyerhvervet frugtplantage, måtte formentlig forudsætte, at også genplantningsudgifter skulle afskrives over en årrække i stedet for som nu at fradrages på én gang i genplantningsåret.

I øvrigt må tanken om en særlig afskrivningsordning for frugttræer forekomme betænkelig, når henses til de vanskeligt overskuelige konsekvenser, det kunne medføre med hensyn til den skattemæssige behandling af en række andre etablerings- og anlægsudgifter, som hidtil ikke har været afskrivningsberettigede.

Bilag 13.**FORENINGEN AF RÅDGIVENDE INGENIØRER**

Den 30. april 1968.

Fra en kreds af rådgivende ingeniører i Ålborg har Foreningen af rådgivende Ingeniører modtaget vedlagte skrivelse vedrørende afskrivninger af tegnestuebygninger. Foreningen af rådgivende Ingeniører kan

fuldt ud tilslutte sig de i vedlagte skrivelse anførte synspunkter og anbefaler, at udvalget overvejer at tillade, at tegnestuebygninger i afskrivningsmæssig henseende betragtes som driftsbygninger.

Med ærbødighed:

Jørgen Hansen.
Advokat, dr. jur.

Til udvalget vedrørende lov om ændringer af loven om skattefri afskrivninger.

Aalborg, den 29. april 1968.

En kreds af rådgivende ingeniører i Ålborg ønsker hermed at gøre udvalget opmærksom på, at rådgivende ingeniører ifølge det fremsatte lovforslag om skattemæssige afskrivninger (afsnit IV, bygninger) bliver skævt behandlet sammenlignet med de erhverv, der indrømmes skattemæssig afskrivning på driftsbygninger, selv om de benyttes til virksomhed, der er identisk med vor projekteringsvirksomhed.

Vi skal derfor anmode udvalget om at udvirke, at forslaget ændres, primært således at den rådgivende ingeniørs tegnestuer medtages i opregningen af driftsbygninger i § 18, stk. 1 b, subsidiært at der gives mulighed for, jfr. stk. 2, at ligningsrådet tillader reglerne anvendt på bygninger med tegnestuer, idet det i stk. 3 fastslås, at bygninger med tegnestuer er driftsbygninger og ikke kontorbygninger.

Det er en populær opfattelse, at et rådgivende ingeniørfirmas arbejdspladser indrettes i kontorer. Forholdet er, at dette kun gælder for ca. 10 pct. af vore arbejdspladser, nemlig de, der benyttes til vore firmaers administration og til egentlig konsultativt virke. Vi skal påpege, at dette kan verificeres, idet vi betaler merværdiafgift af vor produktion på tegnestuerne.

I bemærkningerne til lov om vejledende priser og prisstop for tjenesteydelser, lov nr. 29 af 15. februar 1968, har man anført, at f. eks. rådgivende ingeniørvirksomhed kun i ringe grad er underkastet konkurrence.

Dette er ikke tilfældet. Rådgivende ingeniørvirksomheders projekterende virksomhed er i dag udsat for en ofte meget pågående konkurrence f. eks. fra bygningsindustrien, entreprenørfirmaer, værfter og offentlige institutioner. En stor del af vore konkurrenters produktion foregår i bygninger, der indrømmes skattemæssig afskrivning.

Vi mener, det er af stor værdi for samfundet at bevare en stand af uafhængige projekterende ingeniører som de rådgivende ingeniører, men skal dette være muligt, må vi gives mulighed for at rationalisere vor produktion under samme vilkår som vore konkurrenter.

Et af midlerne hertil er indretning af tegnestuer eller tegnesale med tekniske hjælpemidler inden for hver enkelts rækkevidde, der gør en sammenligning med grafisk industri, regnecentraler eller laboratorier relevant.

Sådanne driftsbygninger med tegnestuer eller tegnesale er særligt indrettede til formålet og må med hensyn til værditab sidestilles med de i lovforslaget stk. 1 b opregnede driftsbygninger.

Vi er sent blevet opmærksomme på lovforslagets konsekvenser for vort erhverv, men har ved kopi af dette brev henvendt os til vor erhvervsorganisation, Foreningen af rådgivende Ingeniører, der vil tage spørgsmålet op.

Med venlig hilsen.

En kreds af rådgivende ingeniører i Aalborg.

Brix-Pedersen.

Brix-Pedersen og Kamp Jørgensen, Ladegaardsgade 6, Ålborg.

Nellemann, Vesterå, Ålborg.

Ib Nellemann.

Studstrup & Østgaard, Hasserisgade 35, Ålborg.

V. Studstrup — H. Østgaard.

Ørum og Nielsen A/S, Jomfru Anegade 14, Ålborg.

Udvalget vedrørende lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m. v.

Bilag 14.**FINANSMINISTERIET****Bemærkninger til bilag 13.**

Henvendelsen fra *Foreningen af Rådgivende Ingeniører* angår et noget lignende problem som det i bilag 17 omtalte spørgsmål vedrørende plejehjemsbygninger. I begge tilfælde drejer det sig om bygninger, der ikke er nævnt i lovforslagets opregning af afskrivningsberettigede og ikke-afskrivningsberettigede bygninger.

Den foreliggende henvendelse angår de rådgivende ingeniørers tegnestuebygninger eller -lokaler, som foreningen ønsker henført under den foreslåede § 18, stk. 1, litra b. I henvendelsen henvises der til, at tegnestuelokalerne ofte har en større lighed med lokaler inden for den grafiske industri, regnecentraler og laboratorier end med kontor-

lokaler. Disse sidste er som hovedregel udelukket fra afskrivningsret ifølge den foreslåede § 18, stk. 3, 1. pkt.

Da tegnestuebygningerne ikke er nævnt i lovforslaget, er det principielt ikke udelukket, at ligningsrådet i medfør af den foreslåede § 18, stk. 2, kan tillade, at de gøres til genstand for skattemæssig afskrivning. Det forudsætter dog, at de efter ligningsrådets skøn kan sidestilles med de bygninger, der er nævnt i § 18, stk. 1, litra a eller b. Det må formentlig påregnes, at ligningsrådets tilladelse vanskeligt kan opnås, medmindre der påvises en væsentlig forskel mellem disse bygninger og kontorbygninger.

Bilag 15.

Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark, der omfatter 31 firmaer og selskaber med koncessioneret omnibuskørsel i bymæssigt bebyggede områder, og omnibussektionen under Sammenslutningen af Karetmagere og Karosserifabriker i Danmark tillader sig herved at gøre det ærede udvalg opmærksom på følgende forhold:

I det af finansministeren under 14. ds. forelagte forslag er der givet erhvervslivet mulighed for en afskrivning på 30 pct. i anskaffelsesåret, såfremt den pågældende nyanskaffelse er anskaffet inden 1. juli. Denne bestemmelse vil være af stor betydning for en række virksomheder; men desværre vil de virksomheder, der driver bybus eller nærtrafik, kun i begrænset omfang kunne udnytte disse muligheder.

De pågældende virksomheder har en meget svingende rentabilitet, fordi indtægterne i væsentlig grad ligger i månederne oktober-marts, og fordi disse indtægters størrelse i høj grad er afhængig af et mere eller mindre ugunstigt vejr. Til eksempel tjener, at bybusselskaberne i Kolding, Fredericia, Vejle, Esbjerg og byer af lignende størrelse på dage med regn, sne eller slud har en indtægt, der er 1.000-1.500 kr. større end på dage med mildt og tørt vejr, og i de større byer er forskellen endnu mere udpræget. Disse selskaber er derfor meget interesseret i variable afskrivningsmuligheder, således at der efter en klimatisk set dårlig vinter kan foretages store afskrivninger og øget indkøb af nyt materiel og efter milde vintre med svigtende indtægter en mindre afskrivning og begrænset indkøb af materiel.

By- og nærtrafikken har i tiden fra 1. april til 1. oktober, hvor mange af de sædvanlige kunder spadserer eller bruger cykle, kun

brug for en del af det materiel, der er nødvendigt i vintermånederne. Det vil derfor være urimeligt og meget bekosteligt for disse firmaer at skulle anskaffe nye vogne inden 1. juli og betale motorafgifter, forsikringer og eventuelle bankrenter i månederne juli, august og september, hvor der ikke er brug for nye vogne.

Da der er indtil 4 måneders leveringstid for en omnibus, og da en sådan bus i dag koster omkring 200.000 kr. eller mere, er disse firmaer afskåret fra og heller ikke fristet til i årets sidste måneder at foretage indkøb af vogne af hensyn til eventuelle afskrivningsmuligheder.

Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark tillader sig derfor at anmode folketingets udvalg om, at der i det forelagte forslag indføres en bestemmelse om, at firmaer, der driver persontrafik med omnibusser på i forvejen fastlagte koncessionerede ruter, får mulighed for 30 pct. afskrivning af omnibusser i anskaffelsesåret, når busserne er leveret inden 1. juli eller der inden 1. juli er skrevet bindende kontrakt om levering inden årets udgang.

Omnibussektionen inden for Sammenslutningen af Karetmagere og Karosserifabriker i Danmark anbefaler et sådant ændringsforslag til det af finansministeren stillede forslag. Karosserifabrikterne vil blive meget vanskeligt stillet, hvis den i lovforslaget angivne grænse pr. 1. juli skal være betingelse for 30 pct. afskrivning for busser i anskaffelsesåret, idet der i så fald i det første halve år, hvor der i forvejen er megen travlhed på grund af turistbusser, vil blive et så stort pres på fabrikationen, at man vanskeligt vil kunne imødekomme alle ønsker også fra kunder inden for by- og nærtrafikken. Følgen vil let blive nedsat

produktion og nedsat beskæftigelse i resten af året.

Det af Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark fremsatte forslag vil ikke alene være til gavn for denne trafik med de varierende indtjeningsmuligheder, men også

for karrosserifabrikanterne, der på denne baggrund vil være i stand til at tilrettelægge en jævnt fordelt produktion med en heraf følgende sikring af fuld beskæftigelse hele året.

Silkeborg, d. 19. marts 1968.

Omnibus-sektionen inden for Sammenslutningen af Karetmagere og Karrosserifabriker i Danmark.

Henry Pedersen.

Til folketingets udvalg til behandling af lovforslag nr. 92 til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

Kolding, d. 20. marts 1968.

Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark.

Vilh. Behrens.

Bilag 16.

FINANSMINISTERIET

Bemærkninger til bilag 15.

Det fremgår af henvendelsen fra *Foreningen for By- og Nærtrafik i Danmark m. fl.*, at den nævnte forening omfatter 31 firmaer og selskaber, der driver koncessioneret omnibuskørsel i bymæssigt bebyggede områder. Som henvendelsen er formuleret, synes det dog forudsat, at den ønskede særordning også skal omfatte koncessioneret omnibuskørsel uden for byområderne. Efter den ønskede særordning skulle der kunne foretages fuld førsteårsafskrivning (indtil 30 pct.) på omnibusser, selv om de er anskaffet efter 1. juli, når der dog inden denne dato er skrevet bindende kontrakt om levering inden årets udgang. Ordningen skulle gælde for firmaer, der driver persontrafik med omnibusser på i forvejen fastlagte koncessionerede ruter.

I henvendelsen henvises der til, at de pågældende virksomheder er interesserede i at kunne variere afskrivningerne fra år til år, således at der afskrives mest i år, hvor indtjeningen har været god. Det skal hertil bemærkes, at det ikke er noget særligt for disse virksomheder, at afskrivningerne fortrinsvis ønskes placeret i de år, hvor de på grund af en høj indtægt giver en særlig stor skattebesparelse. Det gælder også for en række andre virksomheder eller brancher med svingende indkomster.

Det skal endvidere bemærkes, at selv om førsteårsafskrivningerne begrænses som foreslået, sker der i øvrigt ingen ændring i skatteydernes adgang til at placere saldoafskrivningerne efter ønske uden for de enkelte indkomstår. Selv om førsteårsafskrivningen på en rutebil, der er anskaffet efter 1. juli, begrænses til halvdelen af et fuldt års afskrivning (altså til 15 pct.), får virksomhederne derfor gode muligheder for at variere afskrivningerne under hensyn til de enkelte års indtjening. Det anførte står i modsætning til den ordning, der gjaldt, før saldoafskrivningssystemet blev indført i 1957. De dagældende bundne afskrivninger skulle foretages med 20 pct. om året, idet

den fysiske levetid for rutebiler blev ansat til 5 år. I anskaffelsesåret kunne der kun foretages afskrivning for den del af året, hvori skatteyderen havde haft rutebilen. Var rutebilen anskaffet den 1. oktober, kunne der således kun foretages afskrivning med et beløb, der svarede til $\frac{1}{4}$ af et fuldt års afskrivning, eller med 5 pct.

I henvendelsen anføres det endvidere, at det vil være urimeligt at anskaffe en ny omnibus før 1. juli for at opnå fuld førsteårsafskrivning. Det skyldes, at behovet for den nye omnibus i reglen først bliver presserende omkring 1. oktober.

Der synes dog ikke at være grund til at antage, at de foreslåede regler vil være en væsentlig hindring for, at virksomhederne foretager deres nyanskaffelser på de tidspunkter, som de ud fra en samlet økonomisk vurdering finder mest hensigtsmæssige. Det bemærkes herved, at for anskaffelser, der i første omgang omfattes af begrænsningen i førsteårsafskrivningen, bliver der til gengæld større afskrivningsmuligheder i de følgende år.

En ordning, hvorefter der kunne foretages fuld førsteårsafskrivning, når virksomheden inden 1. juli har sluttet bindende kontrakt om levering af en ny rutebil inden årets udgang, ville antagelig nødvendiggøre særlige kontrolforanstaltninger. Det ville antagelig vanskeligt kunne forsvares at begrænse en sådan særordning til de i henvendelsen nævnte tilfælde, idet man må regne med, at en række andre virksomheder eller brancher vil kunne henvise til tilsvarende forhold.

Opmærksomheden henledes på, at det kun er for skatteydere, hvis indkomstår følger kalenderåret, at skæringsdagen 1. juli bliver afgørende for, om der kan foretages fuld førsteårsafskrivning. Det skyldes, at det ifølge lovforslaget kommer an på, om driftsmidlet er anskaffet i første eller sidste halvdel af indkomståret.

Bilag 17.

SYGE- OG PLEJEHJEMSFORENINGEN

v/diakoner i Danmark.

Syge- og plejehjemsforeningen v/diakoner i Danmark ønsker over for udvalget for skattefrie afskrivninger at gøre opmærksom på den skævhed, der hidtil har været vedrørende afskrivninger på bygninger, idet man ikke tidligere har kunnet foretage afskrivninger på plejehjemsbygninger med skattemæssig virkning.

Der har gennem de senere år været afsagt flere kendelser af landsskatteretten, hvor afskrivningerne blev nægtet med den begrundelse, at forringelsen ved anvendelse som plejehjem anses at have en sådan karakter, at bygningernes værdi må antages at kunne opretholdes ved normal vedligeholdelse. I dette standpunkt er Syge- og plejehjemsforeningen ganske uenig med landsskatteretten, idet man bl. a. henholder sig til den slitage, der daglig sker på plejehjemmene set i relation til hotelvirksomheder, hvor der er afskrivningsmuligheder.

Det er almindeligt, at der på de private plejehjem er indlagt patienter, der kræver stort plejebehov. De ansattes antal bliver som følge heraf stort. Eksempelvis kan nævnes plejehjem med 50 patienter, hvor medarbejderstaben udgør 35-40 personer. Den daglige slitage på bygningerne bliver som følge heraf stor, når man også skal tage i betragtning, at der kommer besøgende til patienterne. En anden årsag til den store slitage på bygningerne er, at patienterne for en stor dels vedkommende kun kan flyttes ved hjælp af rullestole eller lign. Der vil på gange og værelser til stadighed køre rullestole, bærer og madvogne, hvorved gulvene bliver ødelagt af gummihjulene.

Endvidere vil der jævnlig ske påkørsler af døre, dørfyldninger og vægge, hvorved der sker beskadigelser.

Et andet argument for, at der kan foretages skattefrie afskrivninger på plejehjemsbygninger, er plejehjemmenes hurtige tekniske forældelse. Hvis man ser på udviklingen af plejehjemmene gennem de seneste 10 år, bliver der til stadighed stillet større og større krav til bygningernes indretning m. v. Eksempelvis kan nævnes, at plejehjem bygget i 1957 i dag ikke opfylder normerne i henhold til vejledningen af boligministerens udvalg vedrørende opførelse og indretning af plejehjem. I øvrigt henvises til betænkningen om skattefrie afskrivninger på bygninger m. v. af 5. marts 1968, afsnit I.B.

Endvidere gør man opmærksom på, at der ved ansættelsen af plejepris pr. dag indregnes afskrivning på bygninger med 30 pct., jfr. socialministeriets cirkulære af 29. november 1965. Denne afskrivning indgår som en del af huslejen. Plejehjemmene får her en indtægt, hvor man ikke får nogen modsvarende udgift. Afskrivningen på 30 pct. af bygningernes anskaffelsespris dækker afdrag på prioritetsgæld. Der sker således det for plejehjemmene, at man både skal betale afdrag på prioritetsgælden samt almindelig indkomstskat af ovennævnte 30 pct. Herved bliver plejehjemmene økonomisk vanskeligt stillet, idet man mangler penge til at betale skatterne med. Dette problem gør, at der ikke kan foretages de nødvendige forbedringer og udvidelser af de private plejehjem, som er nødvendige for at løse plejepladsproblemet.

Farsø, den 22. april 1968.

P. B. V.

G. Nielsen, diakon.

Plejehjemmet i Farsø.

Til udvalget for skattefrie afskrivninger.

Bilag 18.

FINANSMINISTERIET

Bemærkninger til bilag 17.

I henvendelsen fra *Syge- og plejehjemsforeningen v/diakoner i Danmark* gøres det gældende, at der bør kunne foretages skattemæssig afskrivning på plejehjemsbygninger.

Som anført i henvendelsen anerkender gældende praksis ikke afskrivning på plejehjemsbygninger; dette er også nævnt i bemærkningerne til den foreslåede § 18, stk. 3, i afskrivningsloven.

Plejehjemsbygninger er ikke nævnt i den opregning af de afskrivningsberettigede bygninger, der findes i den foreslåede § 18, stk. 1, litra a-b. De er heller ikke nævnt blandt de bygninger, hvorpå der ifølge § 18, stk. 3, 1. pkt., ikke kan afskrives; — som omtalt i bemærkningerne er denne regel dog ikke tænkt som udtømmende.

De foreslåede regler i § 18, stk. 1, litra d, og § 18, stk. 2, giver en vis mulighed for at opnå afskrivningsret på bygninger, der ikke er nævnt udtrykkelig i lovforslaget. Som nærmere omtalt i det følgende vil det efter lovforslaget bero på henholdsvis landsskatterettens og ligningsrådets afgørelse, om det kan få betydning for plejehjemmene.

I henvendelsen henvises der for det første til, at bygningerne efter syge- og plejehjems-

foreningens mening er udsat for et sådant slid på grund af anvendelsen, at deres værdi ikke kan opretholdes ved normal vedligeholdelse. Såfremt dette antages, vil ejeren af en plejehjemsbygning kunne støtte et krav om afskrivningsret på den foreslåede § 18, stk. 1, litra d. Såfremt en påstand herom skal kunne imødekommes, må det formentlig forudsætte, at landsskatteretten ændrer sin hidtidige bedømmelse af vedligeholdelsesmulighederne.

I henvendelsen henvises der for det andet til, at plejehjemsbygningerne er udsat for en hurtig teknisk forældelse. Såfremt dette forhold medfører, at bygningerne efter ligningsrådets skøn kan sidestilles med de bygninger, der er nævnt i den foreslåede § 18, stk. 1, litra a-b, er der i den foreslåede § 18, stk. 2, åbnet mulighed for, at rådet kan tillade afskrivning.

Endelig henvises der i henvendelsen til, at beskatningen af det offentliges tilskud til plejehjemmene medfører økonomiske vanskeligheder for disse. Efter lovforslaget er der ikke mulighed for at tage dette forhold i betragtning ved afgørelsen af, om der kan afskrives på plejehjemmenes bygninger.